

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Fülsőlet petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Választási mozgalmak.
Aradi iparosok a munkapárt táborában.
Vér a parlamentben.
Vasuti katasztrófa a fővárosban.
Öngyilkos aradi kereskedősegéd.
Forradalmi képek.
A botrányhősök büntetése.

Csárdahősök a parlamentben.

Arad, március 21.

Most már mehetnek a nemzet elébe, a választókhoz. Ha még nem ismerték volna eléggé a politikai érettségüket, törvényhozói rátermettségüket, tisztességtudásukat, hát az ma, az ülősszak utólján egész főrére vetkőzött. A csárdahősök, akik az öklözéssel érvelnek, az iskolákból idő előtt kiszabadított ifjak, akik tintatartókat hajigálnak, a vásári bajnokok, akik az ország első tanácskozó termében olyan jeleneteket rögtönöznek, amelyek miatt az utolsó falu előljárósa is elsüllyedne szégyenletében: ezek a honatyák, ezek a képviselők, ez a nemzet java. Tessék rájuk szavazni!

Nem a miniszterelnököt meg Serényi Béla grófot sajnáljuk, akiknek vérző fejjel kellett ma súlyos hivatásukat folytatni. Az a sérülés, a mely őket érte, ha rájuk nézve kellemetlen is, legkisebb része a kárnak, a melyet a politika züllöttjei ma tettek. S ők könnyebben is viselik el, mint

az ország azt a meggyalázást, azt a csufságbélyeget, amelyet a parlament serdületlenjei sütöttek rá, tanuságot téve arról: ahol a parlamentben ilyen-mik történnek, az csakugyan a fekete Balkán legsötétebbjén, az európai Ázsiában van.

Ha hinni lehetne egy pillanatig is az őszinteségükben, ha négy esztendő parlamentti „működésük” alatt egyetlen egyszer is érdemet szereztek volna arra, hogy a szavaik ezredrészt komolyan vegyék: akkor se lehetne a felháborodás ok arra, hogy állatbőrbe bujjanak, akik a nemzet képviselőinek csufoltatják magukat. A felfordulásban, amely a hősködést követte, ellentmondóan beszéltek el a részleteket. De ha úgy van is, amint ők, az első felháborodás hatása után gyámoltalan védekezésükben mondják, hogy a miniszterelnök a nagy szájak eszelős tombolása közben a gyorsírókhoz intézte szavait: az ő botrányhajhászásuk okozta, indokolta, provokálta ezt a „szabályellenességet”. S ennél súlyosabb, veszedelmesebb, az alkotmányra ártalmasabb eljárás se igazolható és nem is menthet olyan eljárást, amelylyel az osztrák reichsrath éretlenségeit is magasan lefőzték.

Egy dolog lehet a titka, magyarázója a mai eseményeknek: az, hogy az elkövetőknek nincs már mit veszíteniük. A habzó elkeseredés, hogy egy évvel megrövidítették a semítetésük, a jogtalanul élvezett hatalmuk idejét, hogy kiszolgáltatják őket

sorsuknak, a nemzet ítéletének, a mely már régen megutálta az ő üres legénykedésüket, tudatlan szajkóbeszédeliket, erkölcstelenségüket: ez a fogosikorgató düh lehet csak ösztönző arra, hogy tisztességes kabátot viselő emberek — mert az intelligens szót nem mernők használni — efajta ocsmány-ságokra vetemedjenek. Csak ilyen hangulatban lehetnek képviselők, politikusok herosztrátészei a parlamentárizmusnak, az ország tekintélyének, becsületének. Miután nekik kotródniok kell, miután az ő rövid szereplésük örökre lecsukódott, — nekik már minden mindegy. Még az is, hogy mi történik az országgal, a polgárokkal, a néppel.

Ha még kétség lett volna, úgy ők megokolták, hogy mért kellett ezt a parlamentet felpörkölni, semmivé tenni. S ha még kedvük van a választók elé lépni, kortesbeszéd se kell ellenük, csak a fotográfiája, leírása annak, amik ma történtek. S az utolsó írástudatlan paraszt is, akinek választójoga van, egész felháborodásával kérheti ki magának a megalázást, hogy az ő nevében, az ő politikai hitét ilyen alakok képviseljék az ország házában.

Azt pedig egyenesen ki kell kérni, hogy ezek a duhaj vitézek még egyszer szájukra vegyék azokat a nagy célokat, nemzeti ábrándokat, a jövőbe törő reformokat, a melyek eddig is meg nem rágott üres jelszavak voltak náluk. A ki legjobb hiva az önálló banknak, a ki leginkább ég az általános választó jogért, a ki még

Forradalmi képek.

Rémhírek Budapesten és Bécsben.

— Fővárosi tudósítók telefonjelentése. —

Budapest, március 21.

Az országháztól végig a fővárosban a onnét vissza, a forradalom láza, izgalma hömpölygött végig. Persze, főként a rémhírekben:

— A miniszterelnököt agyonlőtték!

— Merénylet a parlamentben!

A rémhírek azután egy-egy fokkal redukálódtak. Hanem ami megmaradt igaznak, az is elég rendkívüli és elég arra, hogy az izgalmat állandóan megtartsa. A miniszterelnök fejéhez egy csomó törvénykönyvet, a földmívelési miniszteréhez pedig egy rész tintatartót vágta, úgy, hogy mind a kettőt ellepte a vér.

A parlamentnek cinizmusát semmire jellemezte jobban, minthogy ezen az utálatos botrányon is élcelődött.

— Legalább Khuen-Héderváry is elmondhatja: lex dura. (Kemény törvény.)

— Fogadjunk, — mondta más valaki — hogy Hoffmann Ottónak most volt először törvénykönyv a kezében!

A jövőre mindenesetre azt a tanuságot rejti ez az eset, hogy a parlament használatára rendelt törvénykönyveket nem kell beköttezni. Az osztrák Reichsrathban is a padoknak azelőtt lehuzható födelük volt. Mikor a képviselők megszokták, hogy ezzel csapkodjanak, később megfelelően átalakították a padfedőket.

Az attak, amelyet a miniszterek ellen indítottak, erősen hasonlított a darabont-pofozáshoz. Nem kellett sokkal több bátorság hozzá. Mások az ilyen botrányoknál „testőrsége” van a kormányban, amely visszariasztja a kötekedő kedvűeket. A Héderváry-kormányban pedig még pártja sincsen, nemhogy gárdistái. (A volt alkotmánypártiak még nem tartanak ott a párhüségben, hogy a bőruket veszélyeztessék.) Hát így meglehetősen könnyű dolog volt a törvénykönyv, meg tintatartó attakot megcsinálni.

A magyar parlamentben új látvány volt: a miniszterelnök, aki vérző fejjel teljesíti kötelességét. (Véreddig mindössze egyszer volt: amikor Perczel Dezső házelnök kisujját sebeztek meg.) Héderváryt nem hagyta el a hidegvér. Mikor a sebet bekötötték, a belső zsebébe nyúlt, hogy szivart vegyen elő. Ehelyett a zsebből egy rézdarab került elő, — egy tintatartó darabja, amely feléje repült.

— Ez a mai nap emléke, — mondta könnyű mosollyal.

— Bizony, el is lehet tenni a magyar parlamentárizmus erekiyetárgyai közé — mondta Alföldy dr.

Hédervárynak első gondja volt, hogy a Bécsben időző feleségének megizentesse: nincs komoly baja. Amialatt telefonáltak, azalatt a botrány híre elterjedt Bécsben, persze nagyított formában. A miniszterelnök felesége izgatottan telefonált a parlamentbe, ahonnét megkapta a megnyugtató választ:

— Legyen nyugodt, kegyelmes asszonyom, nincs semmi komoly baja a férjének.

— De, hogy történhetik ilyesmi? — szörnyűködött a grófné.

— Kellemetlen, de hát a hivatással jár.

Komolyabb volt Serényi Béla gróf földmívelési miniszter feleségének ijedelmé. — A fiatal, szép kegyelmes asszonyt a férje halálhírével lepték meg s azzal a kétségbeesett gondolattal, hogy a dunaparti palota elé:

— Csak még üljára lássam az uramat.

Őt is megnyugtatták, a mire magával vitte az urát. A gróf baja kissé komolyabb. Azt mondták: kisebb foku agyrázkódás is érte.

elérhetőnek tartja a nemzeti hadsereget: annak kell a legnagyobb erővel tiltakozni az ellen, hogy ezeket az eszméket, ezeket a törekvéseket ilyen utca-hősök neve, egyénisége, a mai nappal tökéletessé lett politikai multja sározza be. Azoknak kell leghamarabb kiseprűzni őket mindennemű közszereplés teréről, — mert a mit e botrányhajhászok ígérnek, az léha szó, a mit alkotni akarnak, az el van temetve, és a mit dicsőítenek, azt a diszkreditálás veszedelme lepi el.

Frissen fog élni a mai ülés emléke a választások folyamán. Ha a ma történeteket is mandátummal honorálná a nemzet, vagy annak egy töredéke: kétségbe kellene esni az ország sorsa fölött. Hisszük, bizunk benne, hogy ettől nem kell tartani. Ha még nem tudta minden józan választó, minden komoly polgár, hogy mit kell tennie az urnák előtt, hogy mennyire sürgősen kell kitakarítani a parlamentet az ilyen elemektől, hogy milyen égető szükség van a felelősségük tudatát átérző férfiakra: hát köszönjük, hogy a tintatartók bajnokai megtanították erre a nemzetet.

Választási mozgalmak.

Távirati tudósítás.

Arad, március 21.

A budapest-erzsébetvárosi szabadelvű polgári párt vasárnap délelőtt a Gambrinus-ven-déglőben nagyszabású gyűlést tartott, amelynek keretében Eötvös Károly, a párt képviselő-jelöltje megtartotta a programbeszédét. A választópolgárok, akik szorongásig megtöltötték a termet, egyhangulag Guthi Soma doktort választották meg a gyűlés elnökévé, aki megnyitó beszédében lelkes szavakkal buzdította kitartásra híveit. Ezután Perl Soma dr. mondott lelkesítő beszédet, amelyben a kerület jelöltjéről Eötvös Károlyt ajánlotta. Indítványára százötven tagú küldöttség útján hívták meg a gyűlésre Eötvös Károlyt.

Mialatt a küldöttség a vajda lakásán járt, a teremben elhelyezkedett szocialisták erő-

sen tüntettek az általános, titkos választójog mellett.

Amikor Eötvös Károly belépett a terembe, szünni nem akaró éljenzéssel és tapsal fogadták. Kovács Jenő dr. üdvözlő szavai után Eötvös belekezdett programbeszédébe:

— A szeretet, a hála s a szíves kötelességérzet hozta ide — ugymond — mert négy esztendő alatt meggyőződtem arról, hogy a választópolgárok ragaszkodnak hozzá. Kötelessége beszámolót is mondani. A koalíció uralma alatt egyik párthoz sem csatlakoztam, mert a vezérek részéről sohasem hallott világos nyilatkozatot. Életem alkonyán nem akar más lenni, mint ami eddig volt. A választójog kérdésében négy évtizedes az álláspontja. Ha az nem általános, akkor nem is jog. A tisztességes munka mindenkit képesít arra, hogy jogot formáljon az államügyek intézéséhez. A szavazás inkább legyen titkos, mert akkor a kormányon lévő hatalom erőszakot nyíltan nem alkalmazhat. S a magyar nép ezeréves történelme arra utal, hogy a választójog kiterjesztése tiszta és becsületes legyen. A polgárság bizalmára büszke s támogatásában biztatást lát arra, hogy politikai hitéért az eddigi alapokon küzdhet továbbra is.

Hosszú antartó taps és éljenzés fogadta ezt a programbeszédet. A szocialisták nevében nyomban felszólt Schubert Zsigmond párttitkár s megígérte a legmesszebbmenő támogatást. Erre Guthi Soma lelkes zárószavai után Eötvös éltetésével véget ért a gyűlés s a tömeg folytonos ovációk között profeta-utcai lakására kísérték a vajdát, akit láthatóan elérték a ragaszkodás és ünneplés.

Világosan tegnap délután nagy népgyűlés volt, melyen a kerületnek minden községéből sok választópolgár vett részt. A népgyűlésen Pop C. István, a kerület képviselője beszámolót mondott, melyet a választók helyesléssel vettek tudomásul és a képviselő tevékeny működéséért köszönetet szavaztak. Ezután Goldis László beszélt, majd a gyűlés nagy lelkesedéssel a kerület képviselőjelöltjének kiáltotta ki Popot. Végül a népgyűlés táviratot intézett a királyhoz. A táviratban a világosi kerület románsága tiltakozik Tisza István ama kijelentése ellen, hogy a román politikusoknak be nem vallott céljaik lennének. Hangoztatja a távirat a román nép dinasztikus érzését.

A pécskai függetlenségi párt vezetői tegnap értekezletet tartottak, amelyen egyhangú lelkesedéssel jelöltüknek kiáltották ki Vásárhelyi Dezsőt, aki most a kerületet képviseli.

Borosjenőn a románok Bocu Szavért jelölték.

— Gratulálók, képviselő ur.

Ez a legkönnyebb útja annak, hogy valaki a világtörténelembe jusson. Azelőtt az is imponált a választóknak, ha a karzatról látták, amint a kerület képviselője megveregeti a miniszter vállát. Hát még az, ha szeretett képviselőnk megveri a minisztert!...

Lehet, hogy a kerületben ez imponálni fog, de a történeti igazság az, hogy a fővárosban nagy, általános megütközéssel fogadták. Még az ülés alatt megjelent egy plakát, amelyen Budapest hazafias polgárai vasárnap a Vigadóba népgyűlést hívnak össze, hogy a mai botrány hőseit megbélyegezzék. A képviselők felesévéval hallgatták: — Hát nemcsak a kormányt lehet megbélyegezni?...

Az izgalom akkor hágott tetőpontjára, amikor Krecsányi detektívönök egy századra való detektívvel megjelent a Házban:

— Mi történt? — kérdezték az utcán.

— A karzatról betörtök az ülésterembe s verakédést kezdtek.

A híreket hamarosan megcáfolták. Az utca egy higgadt bölcsé hozzászólta:

— Hogy is tehetnek föl ilyet a karzati publikumról. Hiszen azok nem — képviselők...

Vasuti katasztrófa a fővárosban.

Egy halott, sok sebesült.

Távirati tudósítás.

Arad, március 21.

A vasuti katasztrófák történetében okainál fogva páratlanul áll az a szerencsétlenség, amely vasárnap este kevéssel fél tíz óra előtt történt Budapesten a nyugati pályaudvaron, közvetlenül a csarnok bejárata előtt. A szerencsétlenség következtében egy vasuti kocsi felborult és négy erősen megrongálódott. Az utasok közül egy gyümölcsárusnő meghalt, többen könnyebben megsebesültek. Az esetről tudósítónk a következő részleteket jelenti:

Vasárnap este 8 óra 50 perckor utasokkal zsufoltan robogott be a nyugati pályaudvarra Párkányánáról az 1506. számú személyvonat. A vonat mozdonyvezető és Németh Sándor fűtő ült. A vonat 18 kocsiból állott és a harmadik vágányról a másodikra tért át közvetlenül a csarnok előtt. Tizenegy kocsi már áthaladt a váltón, benn volt az üvegtető csarnokban, amikor hirtelen különös esemény történt. Recsegés, ropogás támadt, a 12-ik kocsi elszakadt a vonattól és felborult, maga után rántva a második vágányon még három kocsit, míg három kocsi elszakadva a többtől, a harmadikon maradt. Az utasok között óriási riadalom támadt, ijedten ugráltak ki a kocsikból és mindenki a bal-eset okát kutatta. Az általános zűrzavarból egy füveska kétségbeesett jajgatása hallatszott ki. A gyermek a felborult kocsi mellett zokogott, folyton kiabálva:

— Segítség, a mamám a kocsi alatt van!

Ezalatt a kisiklott kocsikból is előkerültek az utasok, több vérző arccal, bezuzott fejjel. A szerencsétlenségről nyomban értesítették a mentőket és a főkapitányságot. A mentők autómobilon siettek a veszedelem színhelyére, de ekkorra már a könnyebben sebesült utasok eltávoztak. Közben vasuti munkások előhúzták a felborult kocsi alól Zsulier Jánosné napszámosnőt, de a mentők már nem segíthettek rajta. A szerencsétlent, aki áldott állapotban volt, agyonnyomta a kocsi. Csakhamar megérkezett a főkapitányságról Tabakovich Géza rendőrkapitány, Szakály Károly Kálmán rendőrfogalmazó, Wolkenberg Gyula rendőrfelügyelő, Tóth Gyula dr. rendőrorvos, továbbá a büntető törvényszék soros vizsgálóbírája, Kisfay János dr. és a bizottság megtartotta a helyszíni szemlét. A katasztrófa a váltón történt, még pedig valószínűleg úgy, hogy a központi váltóbódéból azalatt, amíg a vonat a váltón haladt, elfordították. Így a hirtelen beállott irányváltozás folytán oly heves rázkódás állott be, hogy a vasuti kocsikat összekapcsoló lánc két helyen elszakadt. A 11. és 12. kocsik között és a 15. és 16. kocsik között. A 11-ik kocsi, amelynek a száma 103857., felborult. Az utasok már kiszállásra készültek, az ajtó nyitva volt és ott állott Zsulier Jánosné. A szerencsétlen asszony kizuhant és a kocsi ráborult. Kilenc éves János nevű fia is vele volt, de ő a kocsiban maradt és apróbb zúzódásokon kívül komolyabb baja nem történt. A 12. kocsi után kapcsolódott 103., 917., 3765. és 104,999. számú kocsik kisiklottak, feloldalt dőltek, mélyen a földbe furdáltak, ablakuk betörtött és erősen megrongálódtak. A vonatot bezáró három kocsi a harmadik vágányra futott át. A vizsgálat során megállapította a bizottság, hogy a váltót Hegedűs Gábor váltókezelő állította a második vágányról a harmadikra. Kihallgatták Hegedűst, aki elmondotta, hogy ő nem tudta, hogy a vonatot a váltón haladt keresztül. Kaiser allomásfelügyelő utasítására fordította át a váltót. Hegedűs megbízható alkalmazott és 1899. óta van a MÁV. szolgálatában. Kaisert még nem hallgathatta ki a rendőrség, mert a szolgálat érdekében nem lehetett elvinni a pályaudvarról. Egy mérnök állítása szerint a baleset úgy is történhetett, hogy a váltó nyelve elkopott és a kocsik átugrottak rajta. Az kétségtelen, hogy a szerencsétlenség úgy történt, hogy míg a vonatot a váltón áthaladt, a váltó a másik oldalra átkapcsolódott. A pályatest erősen megrongálódott, reggelre azonban helyreállították és a forgalmat már rendesen lebonyolítják.

... A hősök pedig ez alatt kéjelegtek a merész hadított dicsőségében. Fantáziájukban már lenn voltak a kerületben, a hol eldicsekedtek a magyaroknak vele.

— Felkaptam egy kalamárist, s úgy vágtam kupán a minisztert, hogy csak úgy nyekkent belé!

Majd meg így:

— Azt hitte az átkos kormány, hogy megijedünk tőle. No, el is láttuk a baját, hogy még most is zöldül bele.

Talán ez is érdem lesz:

— Én voltam az, t. választó polgárok, a ki az első könyvet hajítottam a Khuen fejéhez...

Hogy a támadás csakugyan ilyen tökéletesre szolgált, mutatta, hogy a függetlenségi pártól egyre-másra jelentkeztek az újságírók karzatánál a képviselők. S a hogy máskor a „jelen voltak” közé kéredeznek be, úgy kérték:

— Szerkesztő ur kérem, ne tessék engem kihagyni. Én is dobtam egy törvénykönyvet.

Az egyik újságíró végtelen komoly arccal kérdezte:

— Melyik törvénykönyvet?

László Zsóárd is, a kisjenői képviselő, lélek- szakadva sietett egy újságíró-ismerőséhez, akiről tudta, hogy eselött Aradon volt.

— Én is, én is ütöttem egyet a miniszterelnökön...

Vér a parlamentben.

A miniszterelnököt megsebesítették. — A gyáva botrány-csinálók. — A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítók telefonjelentése. —

Arad, március 21.

Ami ma délből a magyar képviselőházban történt, az a mindengunynyal és szidalommal illetett kis Szerbia parlamentjének is szégyenére válnék. Néhány éhes politikai szégyenlegény a fölött való dühében, hogy a parlamentet holnap föloszlatják s megszűnik a minden visszaélés fedezésére szolgáló képviselői immunitásuk, — fiakkeres kocsishoz méltó módon vértontottak a képviselőház tanácskozó termében. Megtámadták Héderváry gróf miniszterelnököt és Serényi Béla gróf földművelési minisztert, akiknek a fejéhez vagdosták a törvénykönyveket, tintatartókat, papírvágó késeket. Az ütések következtében a két miniszter véresen hagyta el a termet. Mindkettő az arcán szenvedett súlyos sérüléseket. Serényi Bélánál gyöngébb agyírázkódás állott be, míg Héderváry a szeménél kapott hosszú gyógyulást igénylő komolyabb ütést.

Ezt a gyáva, ripők cselekedetet még azzal tetézték a politika Rózsa Sándorai, hogy eleinte nem akartak jelentkezni, amikor a Ház felelősségre kívánta vonni őket. Mindenáron a Justh-párt háta mögé akartak bujni.

— Az egész párt tette, — kiáltoztak a gyáva ifjak.

— Nem mertek jelentkezni, ugy-e? — ordította feléjük Hentz Károly. Hol van az a híres kurázsi?

— Csak akkor hősöknek, ha felelősség nélkül csinálhatják a botrányt! — Elő a hősökkel!

Még ezekre a szép hívó szavakra se akartak jelentkezni a véreskező legények. Jellemző, hogy a „nemzeti hősök“ vezetője, az „ideális lelkiületi“ honatya, Holló Lajos, aki tudvalevőleg nem Magyarországot, hanem a Magyarországot félti, így akarta fedezni a botrányhősöket:

— Az ő támadásuk teljesen indokolt volt. A miniszterelnök kihívóan viselkedett!

Tetszik ezt érteni?

Az „új szabadságharc“ szervezője helyesli, hogy a parlamentben korcsmai jeleneteket rögtönöznek! És ezek hoznak nekünk törvényt! Ezek akarnak nekünk új hazát teremteni!

A pózoló, frázisontó Holló Lajos fecsegése azonban hatástalanul maradt. A gyáváknak nem sikerült elmenekülni a politikai fiskális védőszárnyai alatt. Szólásra jelentkezett Apponyi Albert gróf és a legsúlyosabban elítélte azt a szégyenletes dolgot, amely ma a parlamentben történt.

— Nem szabad megengednünk, hogy az a látszata legyen, mintha ezt a magyar parlament követte volna el. Ez csak egyes meggondolatlan urak cselekedete volt. És kérem is őket, hogy a magyar képviselőház jó-

hire érdekében jelentkezzenek. Álljanak elő azok, akiknek a mai eseményben részük van.

— Gyerünk tovább! Egyéb dolgunk van! — hangzik a gyávák táborából.

— Tessék jelentkezni! — ordítja ekkor dühösen Hentz Károly.

Erre lassan fölemelkedik a négy jómadár:

Beck Lajos,
Hoffman Ottó,
Eitner Zsigmond,
Zakariás János.

— Mi követtük el azt, ami itten történt — mondták egymásután s hős-ködve néztek körül. Bizonyára ez a gondolat járt a fejükben:

— Milyen kitűnő kortesfegyver lesz ez! A választók leborulnak előttünk!

A négy hóst, minthogy a parlamentet holnap föloszlatják, büntetőbíró-ság vonja majd felelősségre.

— Nem kell őket megbüntetni, — mondta Návay Lajos — majd megkapják büntetésüket a választóktól, akik többet nem küldik őket a képviselőházba.

Mielőtt áttérnénk a mai botrányok részletes ismertetésére, itt közöljük a személyi adatait ama négy botrányhősnek, akik a mai szégyenletes esemény vezetői voltak. Ezt mondja róluk az Országgyűlési Almanach:

Zakariás János

(függetlenségi és 48-as.)

1867. szeptember 12-én született Brassóban. Középiskoláit szülővárosában, jogi tanulmányait pedig Budapesten elvégezve, ügyvédi oklevelet nyert és 1892. óta Brassóban folytat ügyvédi gyakorlatot. Tévékeny részt vett az országos ügyvédi mozgalmakban, mint a kamara titkára. Titkára volt sok évig az Emke brassói osztályának, elnöke a brassói torna- és vívóegyesületnek, valamint a brassói iparos-ifjak egyesületének is, amely az ő vezetése alatt iparkiallítást is rendezett. Alelnöke az Erdélyi Kárpát-egyesületnek, s elnöke ez egyesület brassó-megyei osztályának. A képviselőháznak a legutóbbi általános választások alkalmával a kovácsnai kerület mandátumával lett tagja.

Hoffmann Ottó

(függetlenségi és 48-as.)

Született 1881-ben március 15-én Beregszászon. Középiskoláit Munkácsen, főiskolait tanulmányait a kassai jogakadémián és a budapesti egyetemen végezte, s ugyanitt nyerte el a jogtudori fokot. A nagy obstrukció idején az egyetemi ifjúsági mozgalmak vezére volt. Legelőször időközi választás alkalmával Váccon lépett fel, de Bottlik János, ugyancsak függetlenségi jelölttel szemben kisebbségben maradt. A legutóbbi általános választáson a tabi kerület képviselője lett Nesi Pál, a volt függetlenségi képviselővel szemben 711 szótobb-

séggel. A Ház megalakulásánál korjegyzői tisztelet töltött be. (Függetlenségi és 48-as.)

Eitner Zsigmond

(függetlenségi és 48-as.)

1861-ben Sümegen született. Családja Zala vármegyében mindig nagy szerepet játszott, így nagyatya meleg baráti viszonyban élt a megye két legnagyobb fiával: Deák Ferencel és Kisfaludy Sándorral. Miután középiskoláit Sümegen elvégezte, átvette családja sümegi börtényára vezetését. Az ipar terén való működésén kívül mint nagybirtokos foglalkozik a mezőgazdasággal is, s mint törvényhatósági tag, részt vesz a megyei közéletben. Helyettes igazgatója ezenkívül a sümegi takarékpénztárnak is. Képviselővé először 1901-ben Ugronpárti programmal választották meg Szentgróton, 1905-ben pedig, valamint 1906-ban is, ugyanez a körlet egyhangú bizalma juttatta mandátumhoz a függetlenségi és 48-as párt elvei alapján.

Beck Lajos.

A körmenti kerület Justh-párti képviselője. Fiatal budapesti ügyvéd s tartalmas embernek mondják. Egyébként ő kijelentette este, hogy dobott ugyan könyvet, de nem Héderváry felé.

A mai eseményekről itt következik részletes tudósításunk:

A botrányok előtt.

Az ülés megnyitása.

Néhány perccel tíz óra után megjelenik Gál Sándor elnök az emelvényen és a csöngettyük hívószavára egy-kettőre megtelik a terem s a kormány tagjai közül Lukács László és Székely Ferenc is megjelennek. Később a többi miniszterek is megérkeznek. Nagy zsibongásban helyezkednek el az utolsó ülésre a képviselők. A zajnak az elnöki csengő vetett véget.

— Az ülést megnyitom! — mondja Gál Sándor elnök. Néma csöndben terjeszti elő az irományokat.

Hammersberg László felolvassa újból az elnapoló királyi kéziratot.

Elnök javasolja, hogy a királyi kéziratot küldjék át a főrendiházba. (Helyeslés.)

Fried Lajos: Vissza a császárnak! (Derűtség.)

Elnök: Fölvágom az új királyi kéziratot, amely mára hívja össze az országgyűlést. (Derűtség.)

Felkiáltások: Császármetszés. (Derűtség.)

Hammersberg László olvassa a királyi kéziratot. (Zaj.)

Elhatározták, hogy átküldik a főrendiháznak.

Elnök bejelenti a megengedett sürgős interpellációkat. Elparentálja Rakovszky Istvánt, az állami számszék elhunyt elnökét. Az új elnök kinevezésére kezdeményező lépést nem ajánl, mert tudja, hogy az országgyűlés feloszlata előtt áll. (Zaj.) Megemlékezik a párisi árvizkatasztrófáról. Bemutatja a miniszterelnök átiratát Zichy János gróf miniszteri kinevezéséről (Gyenge éljenzés jobbról) és bejelenti, hogy Zichy mandátumáról lemondott. Bejelenti a horvát bányaváltozást. Bemutatja Hieronymi Károly iglói mandátumát. (Nagy zaj.)

Bemutatja Dániel Tibor báró levelét, amelyben mandátumáról lemond. Tekintettel a külső álló feloszlata, (Derűtség. Honnan tudja?) jelenti, hogy Návay Lajos lemondott az elnökségről. (Helyeslés.) Bemutatja a kérvényeket. E kérvények a kérvényi bizottságnak lennének kiadandók, azonban tekintettel a külső álló Házfeloszlata, (Derűtség.) tudomásul veszi a Ház. Bemutatja a miniszterelnök átiratát, amellyel bejelenti, hogy a király József főherceget megbízta az országgyűlés berekesztésével.

— Kíván valaki szólni? Ha nem, a bejelentést a Ház tudomásul veszi.

A felosztás bejelentése.

Elnök: A miniszterelnök ur kíván szólni.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Van szerencsém a házfelosztásról szóló királyi kéziratot benyújtani és kérem annak felolvasását. (Zaj.)

Hammersberg László olvassa fel a kéziratot:

„Kelt Bécsben, ezerkilencszáztizedik évi március hó tizenötödik napján. Ferenc József s. k. Khuen-Héderváry Károly gróf s. k.

— Mi, Első Ferenc József Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarországnak apostoli királya.

Hű Magyarországnak és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1906. évi május hó 19-ére Budapest székesfővárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözetünket.

Kedvelt Híveink! Közbejött akadályok miatt a jelen országgyűlés berekesztése végett körülben atyai szívünk óhajta szerint személyesen meg nem jelenhetvén: kedvelt vérünket, József főherceg ur Ö császári és királyi Fenséget kegyesen megbiztuk, hogy az országgyűlés berekesztése alkalmával mondanó beszédünket nevünkben olvassa fel és az országgyűlést berekesztettnek nyilvánítsa. Miről hűségteket ezennel értesíteni kívántuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Elnök: Kíván valaki szólni?

A kormány ellen

Batthyány Tivadar gróf: Konstatálja, hogy a kormány a legsúlyosabb törvénytelenégeket követte el s ezek betetőzése az országgyűlésnek olyan időben való felosztása, amikor azt a törvény tiltja. (Ugy van! Zaj) A király cselekedetért a kormány felelős. De van a törvény-nél nagyobb erőssége az alkotmánynak és ez a királyi eskü. (Helyeslés.) A legsúlyosabb dolog, hogy a kormány törvénytelenégeivel meg-ingatja ebben a királyhű nemzetben a királyi esküben vetett hitet. (Zajos helyeslés.) Felsorolja azokat a törvénytelenégeket, amelyeket a kormány elkövetett. Első, hogy a bizalmatlansági szavazat dacára megmaradt, sőt ex-lexben elnapolta a Házat, a király tekintélyével fődve cselekedtet. Második és legsúlyosabb törvénytelenége, hogy most költségvetés nélkül fel-osztatja az országgyűlést. (Zajos helyeslés.) Elsőtől a lelkiismerete az uraknak, ha erre gondolnak. (Taps.) A képviselőház és a főren-diház ismételtén kifejezte, hogy ez törvénytelen-ség. (Zajos tetszés.) Csodálkozom, hogy az igazságügyminiszter ur ezen mosolyog. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Nem mosolyog! Olyan a pofája!

Batthyány Tivadar gróf: A miniszterek megszegik a hivatalos esküt. (Ugy van!)

Felkiáltások: Esküszögök!

Batthyány Tivadar gróf: Az a lemondási komédia, amelyet a bizalmatlansági szavazat után játszott a kormány, szintén törvénytelen-ség. Minden körülmények között vagy félre állni, vagy azonnali felosztás céljaira indem-nitást kellett volna kérnie. Ők azért halaszt-ják az új választásokat, hogy, mint a minisz-terelnök ur mondta, preparálják az országot. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Igló!

Batthyány Tivadar gróf: A főispáni korte-sek dolgozzák most az országot és kortestanyá-kat csinálnak a megyeházákból. (Zaj. Ugy van.) Választási kaszákat is csinálnak. Fölteszem, hogy Hieronymi az iglói választási költségeket a saját zsebéből fedezte és nem lopta az ál-lampénztárból. (Nagy zaj. Gunyos ellenmon-dások.) Figyelmeztet, hogy aki az országon kívülről jövő pénzeket fogad el, az hazaáruló. (Nagy zaj és helyeslés.) Az állampénztárban szabadon garázdálkodnak a miniszterek és amíg Bécsbe a legnagyobb nyugalommal szál-lítják a milliókat, a szegény tanítónak a maga száz koronáját nem utalják ki. Ez perfí-dia és rosszakarát. (Zajos helyeslés.) Elitéli a kormány tapintatlanságát, amellyel a királyt törvénytelenességekbe viszi.

Kossuth Ferenc pártja nevében kijelenti, hogy a Házfelosztást ex-lexben alkotmány-sértésnek és törvénytelennek tekinti. Na-gyon veszélyes tételre lép a kormány, amikor a királynak rossz tanácsokat ad.

Rakovszky István is törvénytelennek jelenti ki a kormány eljárását.

Ezután következett a vihar, amely szé-gyenletes botrányba fult.

Vérengzés a parlamentben.

Inultált miniszterek.

Óriási zajban állott föl

Héderváry gróf s polemizálni kezdett Batthyány Tivadar felszólalásával.

Zakariás: Nagy Ferenc jobban tud csa-varni.

Elnök: Csendet kérek!

Felkiáltások: Nem lehet! Csendben nem megyünk szét!

Khuen-Héderváry gróf leült, mire elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után Khuen újra feláll.

Óriási zaj. Felkiáltások: — Menjen ki! Ki vele! Nem hallgatjuk meg! Vissza a sza-natóriumba!

Khuen-Héderváry gróf: Nagy zajban be-szélni akar.

Felkiáltások: Eláll!

Zakariás: Magyar parlamentben nem lehet a törvényt hamisítani!

— Menjen ki, eláll, eláll!

Khuen a nagy zajban beszél, de nem lehet hallani. Elnök folyton csenget.

A botrányos jelenet ekkor játszódott le a gyorsírók asztala előtt. Amikor a miniszterel-nök kilépett székéből és a gyorsírók elé állt, hogy az óriási lármában folytassa beszédét, Eitner Zsigmond torka szakadtából rákiáltott: — Mit csinál?

Héderváry gróf: Azért is beszélek! Hát ez a szólásszabadság?

Endrey Gyula, Gaál Gaszton, Somogyi Aladár siettek ekkor a gyorsírók asztala elé. Az ő kijelentésük szerint Héderváry gróf öklével a Justh-párt felé fenyegetve ezeket mondotta:

— Felrugom az egész parlamentet.

A miniszterelnök szájába adott, ezt a kije-lentést később félhivatalosan megcáfolták.

Somogyi Aladár, Ballagi Aladár tanuságára hivatkozik, hogy ez a kijelentés megtörtént. Óriási tumultus keletkezett ezután. A Justh-párti képviselők közül számosan, — s köztük elsősorban Zakariás János — a miniszterelnök felé siettek és fenyegetőleg közeledtek hozzá. Serényi gróf földmívelésügyi miniszter és Pescha Miklós a miniszterelnök védelmére Héderváry gróf mellé ugrottak, hogy testükkel védelmezzék.

A miniszterelnök felemelt kézzel, izgatot-tan beszélt...

Hencz Károly, Hódy Gyula és Nagy Emil ezalatt a Justh párti képviselőket szorították vissza, akik tülekedve, kiabálva igyekeztek a miniszterelnök közelébe jutni.

Zakariás János hirtelen a miniszterelnök-höz furakodott, akit mellbe akart vágni. Hencz Károly ezt észrevette, elébe ugrott Zakariás-nak, akit egymás után ötször arculütött.

Zakariás óriási felindulásában felkapta ek-kor a Ház asztalán levő piros kötést súlyos törvénykönyvet és azt teljes erejéből a minisz-terelnök fejéhez vágta.

Az ütés csattanása tisztán volt hallható még a nagy zajban is. A könyv a miniszterel-nököt a jobb halántékán érte és olyan erővel ütődött hozzá, hogy megtántorodott.

Az összes padokról felugráltak a képvise-

lők és izgatottan előre siettek. Mindez néhány pillanat alatt történt.

Véres tusakodás.

Eitner Zsigmond, Lovászi Márton, Markos, Zakariás János, Beck Lajos, ifjú Madarász Jó-zsef és Gaál Gaszton állottak az első sorban és valamennyien gyalázó kifejezésekkel illették a miniszterelnököt.

Egyszerre az egyik közülük felkapott egy súlyos sárgaréz tintatartót és azt Héderváry gróf fejéhez vágta. A másik pillanatban a minisz-terelnök szeme alól csurogni kezdett a vér.

Egy másik tintatartót Serényi gróf föld-mívelésügyi miniszter homlokához vágta. Ez ugy történt, hogy Serényi gróf látta, hogy egy repülő tintatartó a miniszterelnök feje felé-van irányítva, Héderváry gróf elé ugrott és kezével elakarta ütni a tintatartót, de az Se-rényi gróf homlokához repült.

Lukács László miniszter ekkor a miniszter-el-nökhöz sietett, akit karanfogva arra kapaci-tált, hogy hagyja el az üléstermet. A minisz-terelnök kivette zsebkendőjét és azzal törülte le a vért szeméről. Kinos látványt nyújtott, amint Serényi gróf a gyorsírók asztala előtt állva, kezével törülte le arcáról a pa-takzó vért.

A miniszterelnök Lukács László kíséreté-ben ezután kiment a teremről; előbb a mi-niszterelnöki szobába, utóbb a folyosóra ment, ahol elszédült. Héderváry gróf ezután bement a képviselőház orvosi rendelő szobájába, ahol Alföldy Béla dr., a Ház orvosa bekötözte sebeit.

Serényi gróf előbb a Házban levő borbély-hoz ment, majd ő is bement Alföldy dr.-hoz.

Ezalatt Lukács László telefonon felhívta a bécsi kabinetirodát és a kormány nevében őfelsége számára jelentést tett az ülésen tör-ténekről.

A folyosói izgalmak.

Az elnök eközben természetesen felfüggesz-tette az ülést, a képviselők kitérültek a fo-lyosóra, ahol izgatottan tárgyalták a tör-téneteket.

Teszelszky József munkapárti képviselő, volt katolikus pap azt beszélte, hogy Zboray Miklós vágta fejbe a miniszterelnököt.

— Te merészeltél ilyesmit állítani ró-lam! — kiáltotta Zboray Teszelszkynek.

— Ez hazugság! — válaszolta Teszelszky.

— Nem hazugság. Többen hallották a ki-jelentésemet!

— Nem igaz.

Ekkor Zboray odaugrott Teszelszkyhez és ütésre emelte kezét, de Zichy Aladár gróf közbejött vetette magát és megakadályozta a verekedést.

— Te renegát, gazember — ordította. Zboray Teszelszky felé s ezzel az ügyet elin-tézték.

A volt alkotmánypárti és a Kossuth-párti képviselők a legnagyobb megbotránkozás hang-ján szóltak a Justh-párt magaviseletéről.

Egy volt alkotmánypárti mágnás képviselő-ezeket mondotta:

— Ha holnap fel nem oszlatnák a Házat, lemondanék a mandátumomról. Kocsisok kö-zött nem ülnék tovább.

Amikor az ülést újból megnyitották, a mi-niszteri székek üresen maradtak. A miniszte-rek az orvosi rendelőszobába Héderváry mi-niszterelnökhöz mentek, hogy a további teen-dők felől tanácskozzanak.

Lukács László a folyosón megszólította. Hollót, s ezeket mondotta neki:

— Többé nem tesszük be a lábunkat ebbe-a terembe.

Holló vállat vont.

A sebesültek ápolása.

Dulakodás után telefon hívásra megjelentek a mentők öt automobillal, hogy az esetleges szükséges első segélyben részesítsék a sérülteket. A mentők a folyosón táboroztak.

Megjelentek ettől Jeszenszky Sándor államtitkár és Boda Dezső rendőrfőkapitány is, mert szó volt arról, hogy a tetteseket, akiket a holnapi napig még véd az immunitás, nyomban letartóztatják. Boda ezt a tervet megcáfolta.

Alföldy dr. elsősorban a miniszterelnök sebeit vizsgálta meg. Serényi gróf ezalatt levette kabátját, egy kanapéra dőlt le és úgy várta az orvosi vizsgálat eredményét. Mivel Alföldy dr. maga nem tudta volna a sebeket olyan gyorsan bekötözni, segítséget vett maga mellé Melha Ármánd dr., Fiala Richard dr. és Klein dr. orvosok személyében.

A miniszterelnök egy pamlagra dőlt, mialatt az orvosok ápolták. Az orvosi vizsgálat szerint a miniszterelnök ezeket a sérüléseket szenvedte:

1. A homlok középtáján egy másfél centiméter hosszú zuzott seb.

2. A jobb szem alatt csafatos szélű bőr-lebeny.

3. Egy másfél centiméteres zuzott seb a jobb homlokon, amelyet egy hegyes végű tintatartó teteje okozott.

Serényi grófnak több apró zuzott sebe van az arcán és karján. Az orvosok ezeket konstataáltak:

A homlokosonton a szemzug felé hajló három centiméteres zuzott seb.

A jobb szem alatt nagy zuzott seb, díó nagyságu véraláfutással.

A földmívelésügyi miniszter állapota aggasztó. Szédülése van, a belövelt szemből arra a gyanura lehet következtetni, hogy a miniszter kisebb fokú agyrázkódást szenvedett.

Ugy Héderváry gróf, mint Serényi gróf erős fájdalmakról panaszkodnak.

Héderváry gróf a kezelés közben szívtartást kért. Mikor a kabátja zsebébe nyúlt, egy bronz tintatartó fedelet vett ki a zsebéből, amelybe a tárgy dulakodás közben került. A miniszterelnök megforgatja a súlyos bronzdarabot a kezében:

— A mai napnak itt az emléke — mondotta.

Mialatt a miniszterelnököt kezelték, megjelentek az orvosi rendelő helyiségben Gaál András és Nyegre László képviselők, hogy miután megsebesültek, orvosi segítséget kérjenek.

Gaálnak a jobb kezén egy régebbi sebből kifolyólag gipszkötés volt; erre kapott egy hatalmas ütést, amelynek még súlyos következménye lehet. Nyegre a jobb homlokudorán szenvedett tompa zuzott sebet.

Közben az orvosi szobában megjelent minisztereknek Héderváry gróf kijelentette, ha megengedi állapota, a délutáni főrendiházi ülésre feltétlenül el fog menni. Az orvosok abszolút nyugalmat ajánlottak a miniszterelnöknek, mikor sebeit bekötözték és kijelentették, hogy a sebek gyógyulása nyolc napig tarthat.

A kabinat tagjai ezután elhatározták, hogy az ülés folytatásán nem vesznek részt, de a főrendiház délutáni ülésére elmennek.

Bujkálnak a hősök.**A képviselőház ülésének folytatása.**

Mialatt a megsebesült minisztereket ápolás alá vették, az elnöki csengő ismét ülésre szólította a képviselőket. Az ülés megnyitása után Gaál elnök felszólította a képviselőket, jelentkez-

zenek azok, akik az eléggé el nem ítéltető inzultust elkövették.

— Tudomásomra jutott — mondotta isgatottan, — hogy az ülés felfüggesztése után...

Közbeiktatások: Ülés alatt!

Elnök: Csak azt adhatom elő, ami tudomásom szerint igaz. E sajnálatos esemény...

Ifj. Madarász József: Nem sajnálatos.

Elnök: Lehet, hogy a képviselő ur előtt nem sajnálatos, de előttem igenis az. Különben ez a tényen nem változtat. A sajnálatos tény fájdalom megtörtént, csak az a sajnálatos, hogy a parlamenti házszabályok nem nyújtának megfelelő eszközt az illető inzultáló képviselők megtorlására. De elvárom, hogy azok, akik abban résztvettek, önként jelentkezzenek.

Hertelendy László: Lássuk, kik voltak azok a legények.

Felkiáltások: Gyorsan uraim, hol vannak azok a hős vitézek? Jelentkezni! Jelentkezni!

A felhívásra senki sem reagál, nem áll fel egyetlen képviselő sem.

Felkiáltások (a Justh-párt padjairól): Mindannyian álljunk fel!

Hentz Károly: Gyáva, aki nem jelentkezik!

Bozók Árpád: Gyáva, aki jelentkezik!

Holló Lajos: Menjünk tovább, egyéb dolgaink vannak!

Felkiáltások: Jelentkezzetek hát! Meddig ültök még csüggedt madarak?

Fried Lajos: Álljatok fel mindannyian.

Már tovább akartak menni a tárgyalásban, amidőn Apponyi Albert gróf emelkedett szülésre.

— Mikor az elnök az ülést újból megnyitotta, — mondotta — Gaál elnök kijelentette, hogy a sajnálatos események, eddigi értesülése szerint, az ülés felfüggesztése után történtek. Ezek az események, amelyek történtek, megvallom, engemet, aki a parlamentnek egyik legrégebbi tagja vagyok, akinek egész politikai tisztessége összeforrt e parlament tisztességével, aki büszkén szoktam hirdetni a világ előtt, hogy a magyar parlamentben soha tettlegességig nem fajultak a szenvedélyek — a legmélyebb szomorúsággal tölt el. Közbeszólás történt abban az irányban, hogy téves az elnök értesülése, mintha az inzultus az ülés felfüggesztése után történt volna. Éa ezt jónak látnám megállapítani, mert ha csakugyan így történt, akkor a házszabályoknak legerősebb megtorló eszközével kell élni. Felszólítom ezért azokat a képviselőket, akik az inzultusban résztvettek, hogy önként jelentkezzenek.

Holló Lajos azt kívánja megállapíttatni, hogy a miniszterelnök kijelentéseivel és hangjával megsértette a Házat.

Felkiáltások: Nem igaz!

Holló Lajos: A miniszterelnök a gyorsírók asztala elé állott és a gyorsíróknak akarta elmondani beszédét. Kénytelenek voltak ezzel szemben olyan eszközökhöz fordulni...

Ivanka Oszkár: Verjék az utcán a házárulókat! De ne a parlamentben.

Holló Lajos kijelenti, elítéli ugyan azokat, akik a miniszterelnököt bántalmazták, de nem tartja szükségesnek, hogy jelentkezzenek.

Gál Sándor elnök: Egyéni nézetét bárki kifejezheti, de az tény, hogy a miniszterelnök semmi olyat nem mondott, ami kifogásolható volna. Héderváry gróf csak a gyorsíró elé jött, hogy folytassa beszédét.

Rakovszky István nem akar a szenvedélyekre apellálni, de konstatálja, hogy a parlament méltóságán sérelem esett. Ő is jelentkezésre szólítja fel az inzultus tetteseit.

Eitner Zsigmond személyes kérdésben akar szólni.

— Éa, — mondotta, — vállalom a tettenért a felelősséget.

Felkiáltások (Zichy Aladár gróf felé): December 13.

Hoffmann Ottó és Beck Lajos is felállanak jelentkezni, hogy ők is résztvettek a verkedésben.

Hentz Károly személyes megtámadtatás címen akart szólni, de a néppártiak ebben megakadályozták.

A Ház végül nagy többséggel elfogadja Batthyány gróf indítványát. Az indítvány mellett szavazott a munkapárti képviselők kivételével az egész Ház.

Interpellációk.

Ezután áttértek az interpellációkra.

Hódy Gyula interpellál Ferenc Ferdinánd trónörökösnek, Lueger temetése alkalmából küldött, Luegert dicsőítő távirata miatt.

Szmeccsányi György a Trencsénmegyei választási visszaélések miatt interpellált.

Rakovszky István ezután az elnöki székbe megy, ahol megköszöni a Háznak vele szemben alelnökségének alatt tanúsított jóindulatát. Az elnöki széket ezután újból Gál Sándor foglalta el.

Mezőfi Vilmos interpellációját után Gál Sándor elnök rövid visszapillantást vetett a törvényhozás működésére és megköszönte a Ház támogatását.

Ezzel az izgalmas ülés véget ért.

(A mai ügy fejleményeiről külön cikkben számolunk be.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta meg az aradi ügyvédi kamara ez idei rendes közgyűlést, amelyen mindössze 25 tag vett részt. Szalay Károly elnök megnyitó beszédében rámutatott az ügyvédek helyzetére és a kar jogos sérelmeit említette föl. A kamarának — mondta az elnök — többé nem kérőleg, hanem követelőleg kell föllépni sérelmei orvoslása végett.

Ezután Schütz dr. titkár az elmúlt év számadásait mutatta be. A kamara évi bevételei és kiadásai, melyek az utóbbi években 10—12.000 koronára rugtak, 1909 ben az eddigiéknél csaknem háromszorosan emelkedtek, amennyiben ugy a bevétel, mint a kiadás meghaladja a 40.000 koronát. Oka ennek az, hogy ebben az évben lépett életbe az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjpénztár, amelybe a kamara 302 tagja után 26.817 korona 60 fillért szállított be. A tagdíjhátralékok és a be nem fizetett nyugdíjintézet járulékok összege, amely a 6000 koronát meghaladja, ékesen szóló bizonyítéka a magyar ügyvédi kar nyomorúságos anyagi helyzetének. A kamara vagyonát a 18.000 koronára rugó segélyalap, amelyből vagyontalanul elhalt ügyvédek özvegyei nyertek támogatást és a csaknem 2000 koronányi könyvtáralap teszi. A választmány e számadások kapcsán indítványt terjesztett elő, hogy a közgyűlés a vagyontalanul vagy régebben elhalt kartársak hátramaradottjait a hátralékos tagdíjak előreláthatólag sikertelen behajtásával ne zaklassa, hanem ezeket a követeléseket írja le. Kéri Miksa dr. ellenezte az indítványt, a közgyűlés azonban a titkár és Avarffy Ferenc pártoló felszólalásai után elfogadta a választmány javaslatát.

A közgyűlés a számadásokat jóváhagyta és a kamara tevékeny pénztárnokának, Mandl Vilmos dr. nak a felmentést egyhangulag megadta.

A tárgysorozat következő pontjánál, a folyó évi költségelölirányzat megállapításánál a közgyűlés elhatározta, hogy a kamara irodatisztjének, Mayer Edének fizetését 200 koronával felemeli.

Schmitt Sándor dr. indítványozta ezután a kamarai ügyész fizetésének felemelését; azután az indítványtevő azt kívánja, hogy a járulékok behajtásának költsége a kamara pénztárát illesse. Parecz Béla dr. alelnök, Czédly Károly dr. és Priegl István dr. hozzászólása után kimondta a közgyűlés, hogy az indítványt kiadja a választmánynak, hogy arról kellő előkészítés után a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot terjesszen elő.

Tolnai János dr. a költségelirányzat keretében felveti az önálló kamarai székház ter-
vét. A székház építését Müller Jenő dr. oros-
házi ügyvéd ellenezte. A közgyűlés elfogadta a
költségelirányzatot és utasította a választ-
mányt: a székház tervét alkalmas időben ter-
jessze a közgyűlés elé. Ezután Schütz Hen-
rik dr. titkár a kamara évi jelentését olvasta
föl, amelyben az ügyvédek régi sérelmeiről is
megemlékezett.

§ Tolvajszövetkezett a bíróság előtt. Csernye
Avrám, Fejes Petru, Ranku Adám, Bagye
Avrám, Haprár Juon és Koszta Pável, mind-
annyian sikulai lakosok, a múlt év októ-
ber 20-án Somogyi Miklós beéli lakos bir-
tokából, október huszonegyedikén pedig Kera
Karácsony tamándi lakos birtokából összesen
harminchét darab sertést loptak el. A lopott
sertések közül — tudva, hogy Csernye és tár-
sai lopás útján jutottak azokhoz — Anyicza
János egy darabot, Józsa Miklós 3 darabot,
Zsulkuoz Juon két darabot, Mihálykucza Iszaj
két darabot vétel útján megszereztek. Mojsza
János és felesége pedig a Kera Karácsonytól
lopott sertéseket az udvarukon elrejtették és
azokból egyet vagyoni haszon végett vétel út-
ján megszereztek. Lopás és orgazdaság miatt
ma vonták felelősségre az egész társaságot az
aradi királyi törvényszék. Az ítéletet holnap
hirdetik ki.

A botrányhősök büntetése.

Nyilatkozik Khuen-Héderváry. — A pol-
gárság mozgalma a támadók ellen. — A
király részvétlenségéről.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, március 21.

A mi ma történt a magyar kép-
viselőházban, az megmozgatta a po-
litikai családoktól szinte közönyössé
vált fővárosi közönséget is. Ma már
mozgalom indult meg, hogy a kores-
mahősöket nyilvános népgyűlésen bé-
lyegezzék meg. A felség ma távirati-
lag fejezte ki sajnálkozását Khuen-
nek az őt ért támadás fölött. Este a
pártkörökben élénken kommentálták
a botrányt, amely miatt már a bün-
vádi eljárást is megindították.

A politika hírei ezek:

A miniszterelnök — az inszultuerról.

— Beszélgetés Khuen-Héderváryval. —

A Pester Lloyd főszerkesztője ma
este felkereste lakását Khuen-Héder-
váry gróf miniszterelnököt, akit só-
gora, Teleky gróf társaságában talált.
A miniszterelnök így beszélt el a
képviselőházban ma történeteket:

— Miután a pártok három szónoka:
Batthyány gróf, Kossuth és Rakovszky beszé-
düket elmondották, az ellenzék hangos felkiál-
tással unszolt, hogy beszéljek én is. Én nem
akartam felszólalni, mielőtt a vitát be nem
zárják és nyugodtan helyemen maradtam, hogy az
elnök kijelentéseit megvárjam. Az uralkodó lár-
mában úgy látszik nem hallottam, hogy az elnök
bejelenti, hogy a vita be van zárva, csak azt
hallottam, hogy az elnök Batthyányhoz kér-
dést intéz, kíván-e élni a zárzó jogával? Eb-
ből azt következtettem, hogy a vita már for-
málisan be van zárva; felemelkedtem helyemről
és néhány szót akartam mondani. Amidőn be-
szédemnek abhoz a részéhez értem, hogy a
67-iki törvénycikket kommentáljam, megkezdő-
dött a láрма. Csak az első mondatot mondhat-
tam el, a nagy zaj miatt az ülést félbe kellett
szakítani. A szünet öt percig tartott. Azt hittem,
hogy öt perc alatt rosszul értelmezett szavaim felett
kiütött izgatottság le fog csillapulni. Szünet köz-
ben nyugodtan viselkedtek az urak; amidőn a

terembe léptem nyugalom uralkodott, úgy,
hogy azt hittem, beszédemet nyugodtan fejez-
hetem be. De másképp történt. Alig hívott fel
az elnök, hogy folytassam beszédemet, feláll-
tam helyemről, de nem voltam képes egyetlen
szót se mondani, mert az ellenzék folyton
„eláll!” kiáltásokkal fogadott. Ez háromszor is-
métlődött és én minduntalan megkísérlettem
beszédemet folytatni, de végül arra a meggyő-
ződésre jutottam, hogy mindenáron meg akarnak
akadályozni beszédem elmondásában. Elhatároztam,
hogy védelmembe veszem a veszélyeztetett
szólásszabadságot. Amidőn ezt se tudtam a kép-
viselők folyton megújuló lármája miatt meg-
tenni, kiléptem a helyemből, két lépést tettem
balra, hogy a Ház gyorsíróihoz közelebb legyek
és felemeltem hangomat. Alig szoltam néhány
mondatot a szólásszabadságról, hogy megmen-
tem a gyorsírói jegyzeteknek. Nem is akartam
mást, mint néhány szót felhozni a szólássza-
badság védelmére, de ezt sem voltam képes
megtenni, mert láttam, hogy a függetlenségi
padokról több képviselő, élükön Eitner Zsig-
monddal, óriási ordítással felém sietnek. Én
helyemen maradtam. Az urak megállottak,
anélkül, hogy ellenséges indulatot árultak
volna el velem szemben. Néhány másodpercig
farkasszemet néztünk egymással. Eközben ezen
urak háta megett még több képviselő sietett
előre, úgy, hogy jónak láttam két lépést vis-
sza menni a székhöz, hogy ne jussak oly
közel ezekhez az urakhoz. Alig jöttem vissza, ezek
az urak utánam jöttek. Előttöm nagy kavaro-
dás támadt, nem tudtam barátot, ellenfelet
megkülönböztetni. Eleinte néhány papirdarab
repült arcomba, azután egy törvénykönyvet vág-
tak a homlokomhoz. Könyvek és papírok ezután
minduntalan repültek az előttem álló képviselők
fejei felett. Egyszerre a korpus juris egy nagy kö-
tete repült felém, mely teljes súlyával fejemen
talált és egyensúlyomból is kihozott. Közvet-
lenül ezután, hogy a súlyos tárgy repült ar-
comba, egy másikat is dobott felém, de az
Jekelfalussy Lajos lábai elé esett, aki azután
a tárgyat átadta nekem. Egy bronz tintatartó
volt, olyan, amilyenek a miniszterek asztalain
vannak. Ebben a pillanatban néhány ur, —
komolyan nem tudom kik voltak — eltaszított
helyemről. Csak azt éreztem, hogy ezek kö-
zül egy átkarolt, hogy megvédjen. Később
megtudtam, hogy Eszterházy Mór gróf volt. Ő és
Andrássy Géza gróf, aki szintén segítségemre sie-
tett, néhány dobott törvénykönyvet, amelyek
nekem voltak szánva, hátukkal fogtak fel. Ba-
rátaim unszoltva kértek, hogy a termet hagyjam
el. Nekem sejtelmem se volt arról, hogy se-
bem vérzik, csak mikor vizet hoztak, akkor
láttam a zsebkendőn a vért. Ekkor mentem ki
a teremből, nyíltan bevallva kizárólag csak
abból az okból, hogy a közönséget ne tegyem
ki egy vérző seb látásának. Sejtelmem sincs
róla, hogy kik voltak támadóim, csak arra
utalok, amit azok, akik a dolgokat közvetlenül
láttak, — mondanak.

Minisztertanács.

A főrendiház ülése után a miniszterelnöki
fogadószobában Khuen-Héderváry Károly gróf
elnökségével minisztertanács volt, melyen a
kormány megbeszélte a mai képviselőházi ese-
ményeket és az ezek következtében szüksé-
gessé vált esetleges intézkedéseket. A minisz-
terelnök ezután hazament lakására, ahol Lum-
nitz egyetemi tanár levette azokat a kötése-
ket, melyekkel a képviselőházban bekötötték
és tapasztalatokat ragasztott a sebhelyekre, az ar-
con levő horzsolások pedig szabadon maradtak.

A király részvéte.

A kabinetirodából Daruváry Géza, a ka-
binetiroda főnöke a király megbízásából a

délután folyamán a következőket telefonáltatta
Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterel-
nöknek:

Öfelsége a képviselőház mai
ülésében történetekről tett jelentést
tudomásul vette és Khuen-Héderváry
Károly gróf miniszterelnök, vala-
mint Serényi Béla gróf földmive-
lési miniszter urnak az ellenük
intézett merénylet alkalmából leg-
bensőbb részvétét fejezi ki és kéri,
hogy állapotukról sürgősen jelen-
tést tegyenek neki.

A miniszterelnök és a földmívelési mi-
niszter a felség kegyes érdeklődéséért hálás
köszönetüket tolmácsolták és jelentették, hogy
sebesülésük nem súlyos természetű.

József főherceg Khuennél.

A miniszterelnököt ma délután a minisz-
terelnökségi palotában számosan látogatták meg.
azonban Khuen gróf csak kevés látogatót fo-
gadott. Táviratilag, telefonon és levélben egész
sereg érdeklődő fordult a miniszterelnökhöz.

Este negyed kilenc órakor váratlanul meg-
jelent a miniszterelnöknél József főherceg,
aki több mint egy negyed óra hosszát időzött
Khuen-Hédervárynál.

Hangulat a Nemzeti Társaskörben.

A Nemzeti Társaskörben ma este össze-
gyűlt politikusok a leghevesebb hangon fakad-
tak ki a Justh-párt eljárása ellen. A társaskör
egyik neves tagja általános helyesléstől kísérve
ezeket mondta:

— A Justh párt mai viselkedésével meg-
mutatta éretlenségét. Nem igaz az, hogy ösz-
tönszerű ügyről van szó, hanem igenis egy
régóta törvényszerűleg előkészített merényletről,
melyet legsúlyosabban kell megtorolni. Való-
színű — bár pozitíve nem állítható — az, hogy
Polónyi Géza keze van a dologban, mert
Justh éppen a botrány kitörése előtt ment ki a
teremből és Polónyi felállása volt ugyyszólván
a jel arra, hogy az általános dobálások meg-
kezdődjenek.

Mikor ezután többen azt mondták, hogy
Khuen miniszterelnök ismert kedélyességénél
fogva a dolgot abba fogja hagyni és nem
fog megtorlást követelni, Lukács László ha-
tározott hangon így szólt:

— Ezt mi nem fogjuk megengedni. A
bűnösöknek bűnhődniük kell.

— A képviselőket még védi az immuni-
tás! — jegyezte meg egyik tag.

— Az immunitásnak ehhez a dologhoz
semmi köze. A mentelmi jog nem vonatkozhat
ilyen dologra; hiszen akkor a képviselő
egyszerűen behozhat bombákat a Házba és
légbe röptetheti a parlamentet! Itt a büntető-
jog 165. és 301. paragrafusát kell alkal-
mazni. A 165. §. a hatóság elleni erőszakról,
a 301. §. pedig a súlyos testi sértésről szól.
Mindkettőnek esete fennforog itt.

Hazai Samu honvédelmi miniszter kijelen-
tette a körben, hogy ő a tumultusban a minisz-
terelnök védelmére állott és inkább halva ma-
radt volna azon a helyen, semhogy valakit a
miniszterelnökhöz engedett volna.

Serényi Béla grófot, aki már a főrendiház
ülésén és a pártkörben is megjelent, zajos ová-
cióban részesítették. Ugyancsak lelkes fogadta-
tás jutott ki Nyegre László képviselőnek, aki
a dulakodásban szintén megsérült.

Beszélték, hogy fáklyásmenetet fognak
rendezni Khuennek.

A Justh-pártban.

A Justh-pártiak ma este meglehetősen
kevesen voltak fenn a körhelyiségben. A párt
tagjai általában a következő álláspontra he-
lyezkedtek:

Sajnálják ugyan a történeteket, de azo-
kat Khuen miniszterelnök viselkedése provo-
kálta. Ha a miniszterelnök, aki különben is
láthatta az izgatott hangulatot, nem fordult
volna a gyorsírókhoz, hogy beszédét a naplóba
belecsempéssze és főleg, ha testőrei nem ugrál-
tak volna fel helyükről, hogy Khuent az akkor

még felesleges védelemben részesítsék, akkor semmiféle inzultus nem történt volna.

A párt ugyan vállalja a felelősséget, de annak nagyrészt azokra hárítja, akik a miniszterelnök felesleges megvédésében buzgókodtak. Különben is nézetük szerint csak súlyos testi sértésről lehet szó, mert hatóság elleni erőszakot a miniszterelnökkel szemben bajos megállapítani.

Batthyány gróf még ezt jelentette ki:

— Rágalmazás az, hogy a mai események előre megbeszélte terv szerint történtek volna!

A Pol. Ért. jelentése szerint Putnoky Mór a ma történtek miatt bejelentette a Justh-pártból való kilépését. Hir szerint példáját mások is követni fogják.

A Kossuth-párt tagjai nagyrészt elítélték a történeteket. Zsinszky István háznagy kijelentette, hogy ő semmiféle vizsgálatot nem vehet, mert a dolog a gyűlésteremben történt. Gál Sándor házelnök kijelentette, hogy amit ő hatáskörében tehetett, mindent megtett, a többi már nem az ő ügye.

Megbélyező népgyűlés.

Budapest előkelő polgárainak körében mozgalom indult meg, hogy a mai szégyenletes képviselőházi botrányt megbélyegezzék.

Ma már falragaszokat bocsájtottak ki, melyben azt írják, hogy a képviselőház hétfői ülésén a mandátumukból kipottyanó parlamenti desperadók foltot ejtettek a parlament méltóságán, botrányt rendeztek a kormány ellen, mely a népjogok kiterjesztését vette tervbe. Erre a példátlan merényletre csak a polgárság adhatja meg a méltó választ. Ezért Budapest polgárait március 27-én délelőtt tíz órára a Vigadó nagytermébe népgyűlésre hívják egybe.

Nyilatkozatok a hősök.

Beck Lajos ma este hosszabb nyilatkozatot tett közzé. Elmondja, hogy mikor a miniszterelnök a gyorsírók elé lépett, néhány képviselő a miniszterelnök felé rohant. Ő hátrább ült, de mire az áradat előre sodorta, a miniszterelnök és Serényi már vérzett. Ő ekkor Zichy János gróf előtt több társával sajnálkozásának adott kifejezést, de mikor látta, hogy képviselőtársait többen fenyegetik, kötelességének tartotta segítségükre sietni. Ekkor egy kisebb könyvet dobott a ülakodók közé, amely a miniszterelnöki asztal elé hullott, anélkül, hogy valakit megsértett volna.

Markos Gyula a következő nyilatkozatot tette közzé:

„Egyes esti lapok nekem tulajdonítják, hogy a tintatartót én vágtam volna a miniszterelnök fejéhez. Kijelentem, hogy ezen ténykedésben nekem legnagyobb sajnálatomra semmi részem volt.”

Nyomoz az ügyesség.

A budapesti kir. ügyészség már megtette a szükséges intézkedéseket és a rendőrség segítségével a nyomozást már a mai nap folyamán megkezdte a támadók ellen.

A nemzetiségi párt nagygyűlése.

Budapestről jelentik: A nemzetiségi párt mai értekezletén elhatározták, hogy Nagyszombatban április 5-ére országos nemzetiségi konferenciát hívnak össze. A kormánnyal szemben való magatartásról is hozott határozatot a konferencia, de ezt még nem hozták nyilvánosságra. Tíz tagú bizottság ült össze, hogy a hivatalos jelölésekről határozzon.

A dévai munkapárt alakulása.

A dévai választókerület vasárnap délután alakította meg Déván a nemzeti munkapártot, amelyen mintegy 450 választó vett részt. Az alakuló gyűlés elnökéül egyhangulag Farkas Béla dr. kir. közjegyzőt választották meg, ki

mindenekelőtt a szomszéd és más megyebeli munkapártok küldöttségeit üdvözölte, többek közt a gyulafehérvári nemzeti munkapártnak Téry Odón kir. közjegyző, elnök vezetése alatt megjelent tagjait, majd vázolta a párt megalakulásának feltétlen szükségességét, mely után a gyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondta a megalakulást. Diszelnökök lettek: Kemény József báró és Balázs Árpád forgalmi főnök. Ugyvezető-elnök: Farkas Béla dr. kir. közjegyző, kinek nagy érdemei vannak a párt szervezésében. Ugyiszintén kiváló érdemeket aratott a dévai munkapárt megalakítása körül Schulhof Zsigmond dr. ügyvéd, ki a pártnak titkára lett. Kivüle még titkárok: Bors Emil és Dobozó Károly. Jegyzők: László Lázár dr. és Issekutz Gergely dr. A gyűlés végül a központi párt végrehajtó bizottságát és Khuen Hédervár Károly gróf miniszterelnököt a megalakulás alkalmával táviratban üdvözölte. A pártmegalakuló gyűlés mindvégig óriási lelkesedés mellett folyt le a Tisza István grófnak és Mara László főispánnak meleg ünnepeltetésben volt része.

Aradi iparosok a munkapárt táborában.

Gyűlés a Fehér Keresztben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Az a nagy erő, mely a munkapárt programjában feltalálható, ellenállhatatlanul vonzza mindazokat, akik nemcsak üres jelszavakkal, hanem komoly munkálkodással is akarják szolgálni a frázisokkal már-már csődbe kergetett Magyarországot. A nemzeti munkapárt a fáradhatlan munka nemcsak szándékával indította meg országos akcióját, nem csoda tehát, ha egyre gyarapodik a tábor. Aradon is folyton növekedik azok száma, akik megunták a tartalmatlan szölamokat, s a király, meg a nemzet között való béke hiveinek vallják magukat; hisz csak így lehetséges eredményes munkát kifejtetni hazánk érdekében. Vasárnap a munkapárthoz és így Tisza István zászlaja alá az aradi polgárságnak olyan tekintélyes csoportja csatlakozott, amelyről eddig azt hitték, hogy a függetlenségi táborban van. Az iparosok számottevő része jelent meg tegnap a munkapárt gyűlésén és kétszázán bejelentették csatlakozásukat Tisza hűveikhez.

A gyűlésről ezt jelenti tudósítónk:

A nemzeti munkapárt kötelékébe belépett iparos polgárok értekezlete a Fehér Kereszt gyémánttermében vasárnap délután folyt le, melyen mintegy 70 iparos vett részt.

A gyűlésen Neszera Aladár, az aradi nemzeti munkapárt elnöke fejtette ki Tisza István gróf programját általánosságban s különösen felhívta az iparosok figyelmét arra, hogy az önálló vámtérület 1917-ig nem léptethető életbe, mert a koalíció addig való érvénnyel megkötötte a szerződést Ausztriával és a külfölddel. Így az a feladatunk, hogy szorgosan dolgozzunk addig is iparunk fejlesztésén és erősítésén. Hogy ha önrendelkezési jogunkat 1917-ben visszanyerjük, már egy gazdag ország, melynek fejlett ipara és kereskedelme van, intézkedhessen saját sorsa felől. Felhívta az iparosokat, legyenek ők is a nemzeti munka részesei, mely hivatva van egy jobb kor, egy boldog Magyarország megteremtésére.

A sajos tapssal és éljenzéssel fogadott beszéd után Reinhardt Gyula emelkedett szólásra. Tisza István gróf beszédéből vett idézettel

kezdte: „hogy csak az a nemzet lesz nagygyá és boldoggá, melynek sorsát azok intézik, akiknek nincs szükségük a politikára, de akikre a politikának van szüksége.” Felhívta az iparosokat, ne hagyják magukat továbbra is üres ígérekkel vezetni, hanem tömörüljenek ama zászló alá, melyre a „nemzeti munka” van írva. Azt fejtette azután, hogy a koalíció uralma alatt mindig csak súlyos terheket róttak az iparosságra, anélkül, hogy annak teherviselési képességét emelték volna.

A munkásbiztosítási törvény 21 millió korona terhével, az új adótörvény még ismeretlen súlyával együtt a végrehajtási novella, a mérlegHITELESÍTÉSI törvény is ráncszakadt, azután agrár érdekekből elzárták a határt s drágaságot idézve elő minden irányban, nemcsak a megélhetést tették nehezzé, hanem az iparosok nyersanyagát is tetemesen megrágították.

Beszéde további folyamán azt fejtette, hogy milyen előny a városra és annak iparos polgárságára, ha a város képviselője Tisza István gróf; mennyit köszönhet Temesvár annak, hogy mindig jól megtudta választani képviselőjét. Ha Arad igazán nagy nivóju kereskedelmi és iparos város akar lenni, úgy a város polgárainak kötelessége mindent megtenni, hogy azt a befolyást, a mit Tisza István gróf képvisel, magának mindenképen megszerezze. Erre a munkára hívta fel iparostársait a felvilágosítás és meggyőzés fegyvereivel; kérte őket, hassanak oda, hogy a zászlót diadalra segítsék.

Ezekután egyhangulag határozattá emelték, minden igyekezetükkel azon lesznek, hogy az összes szavazó iparosokat a párt kötelékébe besorozzák.

Mint értesülünk, már eddig több mint 200 iparos lépett be a párt kötelékébe.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Luxemburg grófja, operetta. Bemutató előadás. (B. bérlet.)
Szerda: Luxemburg grófja, operetta. (C. bérlet.)
Csütörtök: Luxemburg grófja, operetta. (A. bérlet.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.

* Olcsó szenzációs könyvek. Tíz szenzációs szövegű, pikáns, finom, naturalisztikus és szellemes könyv kelt nagy feltűnést ez idő szerint az országban. Ezen habkönnyű, hófehér merített papíron, gyönyörű nyomással készült könyvek címei a következők: Párisi Dekameron, Ahogy az asszonyok szeretnek, Ahogy a férfiak szeretnek, Ahogy a lányok szeretnek, Szegény kis Marguerite, A szerelem vására, Gálans órák, A szép asszony ágya, Egy asszony, aki mindenkié, A kényes ügy. Egy-egy könyv ára csak 1 korona s Aradon Weisz Leó cégnél kapható.

* Az Uránia új műsora. Amit az irodalom, művészet, tudomány csak felölel, az mind feldolgozásra kerül a kinematográfiában és így érthető, hogy az Uránia színház kifogyhatatlan érdekességek bemutatásában. Új műsorán például Tunisz mellett megismerkedünk a molukki szigetek sajátos iparával, aztán gyönyörködhetünk a legtokéletebb színvonalú rendezésben, mely elragadó keretet szolgáltat egy antik drámához. Egyiptomban játszódik le egy győztes hadvezér győzelmi tobzódása, amikor védtelen leányokat kerit hatalmába. A Carnevali zajos vidámságába egy sötét dráma visszismert színeket. De minden egyes kép elemén-táris erővel hat, bizonyosságul annak, hogy az Uránia kifogyhatatlan érdekességek bemutatásában.

241

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

A KORMÁNY és az általános választói jog.

Interpelláció a főrendiházban.

Távirati tudósítás.

Arad, március 21.

Ma délután négy órakor volt a főrendiház ülése, amelyen a főrendek nagy számmal jelentek meg.

Az ülésen a kabinet tagjai — Héderváry gróf miniszterelnök kivételével — megjelentek.

Pontban négy órakor nyitotta meg az ülést Kemény Kálmán báró elnök.

A jegyző ezután felolvassa az elnapoló és az országgyűlést egybehívó királyi kéziratokat.

Az elnök, mielőtt megtenné előterjesztéseit, sajnálattal konstatálja a képviselőházban ma történt eseményeket. Nem akar ugyan a képviselőház ügyeibe avatkozni, de az ott történeteket szó nélkül hagyni nem lehet.

Károlyi Mihály gróf interpellációt intéz a miniszterelnökhöz és sajnálja, hogy a kormányelnök a képviselőházban történt sajnálatos események miatt nem válaszolhat rá személyesen. *Felszólítja a kormányt, hogy nyilatkozzék, milyen álláspontot foglal el a választóreform ügyében. Immerálsnak tartja azt, hogy a kormány és pártja folytonosan kibúvót keres ebben a kérdésben.*

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a következő választ adja:

— Minthogy a kormány minden tagja tökéletesen szolidáris a kérdésben a miniszterelnök urral, tessék megengedni, hogy az elhangzott interpellációra én adjam meg a feleletet, bár én is sajnálatosnak tartom, hogy a miniszterelnök, akihez a kérdés intézve volt, nem adhatja meg a választ. Először is megjegyzem, hogy én és úgy hiszem, a kormány mindegyik tagja át vagyunk hatva attól a fontosságtól, mely a választójog kérdésének helyes megoldásához fűződik. Másodszor megjegyzem, hogy a kormány egyáltalán nem szándékozik a választójog reformját elodázní. Abból, hogy az eddigi, igen rövid működése alatt nem lehetett elkészíteni és előterjesztetni a törvényjavaslatot, abszolút nem lehet arra következtetni, hogy a kormány a kérdés megoldását halogatni akarná. Azt mondtam az interpelláló méltóságos főrend, hogy a kormányt támogató párt részéről a legnagyobb immoralitás, hogy míg egyrészt a kormány magát az általános választói jog álláspontján állónak mondja, addig Tisza István, a kormánypárt a kimagasló alakja a leghatározottabban ez ellen foglal állást. Azt hiszem, hogy az immoralitás kifejezésével a méltóságos főrend ur messzebb ment, mint amennyire őt a nyilvánosan ismert tények jogosítják.

— Mert abban lehetne immoralitást találni, hogyha a kormány és Tisza István gróf titkot csinálnának a nézeteltérésükből. Hiszen nyilvánosan, urbi et orbi kijelentette ezt maga a miniszterelnök ur, Tisza István gróf pedig ismételtén kijelentette, hogy a kormányt minden egyéb kérdésben támogatni hajlandó. Nincsen eldöntve még, hogy a kormány és Tisza gróf nézeteltérése mennyiben lenne eltérő, mert a dolog úgy áll, hogy úgy a kormány, mint Tisza István gróf a kérdésnek egymás közt való tisztázását arra az időre öhajítja elhalasztani, amikor konkrét javaslat terjesztetik elő. A választójog körül szállóige van, de aki a kérdéssel behatóan foglalkozik, az tudja, hogy annak oly sok részlete van, amely megfontolást igényel, hogy az általános jelzések alapján nem lehet elbírálni a kérdést. Ha majd a konkrét javaslat a maga részleteivel előtűnik lesz, akkor fogjuk konstatálni, hogy egyetértőleg járhatunk-e el ebben a kérdésben Tisza István gróffal, avagy utjaink eltérnek. A kormány nevében ismélelem, hogy a miniszterelnök akkor, amidőn a képviselőházban és a főrendiházban bemutatkozott, megmondotta, hogy a kormány, illetve a miniszterelnök az általános választói jog

elvi alapján áll és ezen az alapon hajlandó elmenni egészen addig, ameddig ezt összeegyeztetheti azokkal a követelményekkel, amelyek a történelmileg fejlődött Magyarország állami jellege megkíván. Kénytelen vagyok tartózkodni a részletektől, mert nem akarhatom, hogy a kormány keze a javaslat elkészítésénél lekövessen, vagy könnyelmű felvilágosításokkal a közönség félrevezettségét. Kérem válaszlom tudomásulvételét.

Károlyi Mihály gróf a választ nem veszi tudomásul, a Ház nagy többsége azonban tudomásul veszi.

Az ülés ezzel véget ért.

HIREK.

A Kossuth-asztaltársaság jubileuma.

Huszonöt év.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Kossuth Lajos halálának évfordulóján ünnepelte vasárnap alakulásának huszonötödik fordulóját a Kossuth Lajos asztaltársaság. Az ünnepségek első része, a díszgyűlés a városháza nagytermében folyt le. Hosszas éljenzés fogadta a terembe lépő Varjassy Lajos polgármestert, aki szépen átgondolt beszéddel nyitotta meg az ülést. Beszédében méltatta az asztaltársaság nagy érdemeit, amelyet a város közéletének kiemelkedő eseményei körül szerzett.

Ezután Nagy Kálmán elnök néhány szóval ecsetelte azokat a nagy erőket, melyek a társaság működését áldásossá tették. A kölcsönös jóindulat és megértés szülte — ugymond azt az eredményt, mely ma büszkeséggel töltheti el a tagok keblét. Az elnöknek szavai után Beregi Sándor, az aradi Nemzeti Színház jeles művésze hatással szavalt a Kaszab Géza ünnepi ódáját.

Zima Tibor, a társaság tagja mondotta el gondolatokban gazdag ünnepi beszédét, melyet sokszor szakított felbe a tetszés zaja és a helyeslés tapsa.

Ezután Schwartz Zsigmond titkár olvasta fel a társaságnak történetét.

Nagy Kálmán köszönetét fejezte ki a mai ünnep szereplőinek, az aradi sajtónak és záró szavai után a közönség távozott a teremből.

Este nyolc órakor a társaság helyiségében banketre gyűlt össze az ünnepelő közönség. Ezt megelőzőleg a vezetőség bemutatta a pénztár vizsgálgó bizottság jelentéseit és javaslatot tett a számvizsgáló bizottság a jótékony célra szánt összegek elosztására.

Eszerint megállapították, hogy elosztásra jut 464 83 K. Ebből az Asztalos Sándor társaságnak 100, a 48—49 iki honvédeknek 100, polgárménháznak 30, iparos rokkantalapnak 40, Szegény tanulókat segítő egyesületnek 30, külföldi tanulmányut alapnak 50, izraelita árvaháznak 25, szegényházban elhelyezettek kezéhez 25 korona jut.

A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Közfelkiáltással választották meg a következőket a tisztikarba: Elnök: Nagy Kálmán, alelnökök: Tumó Lajos, Keppich Jakab dr., ügyész: Vadász Armánd dr., titkárok: Schwartz Zsigmond, Zabb István, pénztárnok: Müller József, ellenőrök: Weisz Farkas, Schäffer József, Kuszalik Ferenc, Cirkál Géza, számvizsgálók: Moskovitz Izidor, Kákonyi Sándor, Sági Henrik.

Ezután a titkár felolvasta az elmúlt esztendő nagy eseményeire, a Kossuth szoborra és vesztőhely megválasztására büszkén visszatekintő jelentését, melyet a titkár ünnepelésével vettek tudomásu.

— Tisza István Kolozsvárról. Tisza István gróf vasárnap reggel hat órakor Kolozsvárra érkezett. A pályaudvaron nagy néptömeg várta, mert híre terjedt, hogy a szociálisták tüntetni fognak ellene. A rendőrség is nagy előkészületeket tett, de a kivonulásra nem volt szükség, mert a szociálisták még szombaton elállottak szándékuktól, miután megtudták, hogy a látogatás tisztán családi jellegű. Tisza István Kolozsvárról kedden rokonaival együtt gesztí birtokára utazik.

— Péter király Budapesten. Péter szerb király Szentpétervárt való útjában vasárnap délután öt órakor, nagy kísérettel, a kőbányai felső állomáson Budapestre érkezett. Fogadására Pavlik Ferenc rendőrfőfelügyelő és Puspöky Gusztáv államvasuti főellenőr jelentek meg. A király vonata négy percre időzött az állomáson, aztán tovább indították Oderberg felé. Belgrádból jelentik, hogy Péter király este 9 óra 30 perckor utazott el onnét. Kiséretében vannak Pasics miniszterelnök és Milovanovics külügyminiszter. Az elutazáskor nagy ünneplésben vett része a királynak, aki távolléte idejére Sándor herceg, trónörökösre ruházta át a királyi hatalmat.

— A facseti mandátum. Budapestről jelenti egy hivatalosan még meg nem erősített távirat: A nemzeti munkapárt végrehajtó bizottsága mai ülésén a krassószerénymegyei facseti kerületben Hentz Károlyt, a lövői kerület mostani képviselőjét jelölte hivatalosan, aki csak nemrégén lépett ki a néppártból és csatlakozott a nemzeti munkapárthoz. — A facseti kerület két országgyűlési cikluson át, a szabadelpvűpártnak letűnéséig Nemess Zsigmond dr. aradi ügyvéd képviselte. Aradon beszéltek, hogy Nemess a hivatalos jelölttel szemben is felveszi a küzdelmet. A függetlenségi párt jelöltje a kerület jelenlegi képviselője, Hajdu Frigyes dr. temesvári ügyvéd.

— Bankigazgatók tiszteletdíja. A gurahonci takarékpénztár-résztvénytársaság a múlt hó 2-án tartott közgyűlésében, az 1910 iki üzletévre kiterjedőleg három igazgatónak egyenként 700—700 korona tiszteletdíjat állapított meg, a felügyelő bizottság tagjainak pedig ezer koronát. Az aradi királyi törvényszék Heller Mór dr. bíró referálása alapján ma megsemmisítette a közgyűlésnek ezt a határozatát azzal az indoklással, hogy tiszteletdíj csak az évi nyereségből adható, most pedig nem állapítható meg, hogy az 1910. évi üzleti tevékenység nyereséggel fog-e végződni.

— Vége a protekciónak. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium felette érdekes rendeletet küldött a tanfelügyelőségekhez, az állami elemi iskolai tanítói és tanítónői állások betöltése tárgyában. A rendeletnek az a célja, hogy az állami népiskolánál megüresedendő tanítói és tanítónői állásokra minden illetéktelen befolyás kizárásával mindenkor a legérdemesebb tanterők alkalmaztassanak. A kultuszminiszter utasítja a tanfelügyelőket, hogy a működésben lévő állami iskoláknál már rendszeresített a tanév elején megüresedő állásokra vonatkozó összefoglaló kimutatást minden évben május 15-ig terjesztsek fel. Az év közben megüresedő állásokra nézve pedig azonnal küldjék be jelentésüket, mert a tanév elején és végén betöltendő összes tanítói és tanítónői állásokra nézve egyszerre hirdet pályázatot a miniszterium, a községekben tanév közben is pályázatot szándékozik hirdetni a miniszter oly célból, hogy hosszabb szolgálattal bíró és főleg középiskolába járó gyerekekkel megáldott érdemes tanterőknek alkalmat nyiljék arra, hogy működésük jutalmául ily nagyobb községbe vagy városba juthassanak.

— Küldöttség a jószágigazgatónál. Németpe-reg, telepes község 12 tagú küldöttsége tisztegett a mai napon Csernovics Diodor aradi jószágigazgatónál. A küldöttség vezetője arra kérte a jószágigazgatót, hogy a földmívelésügyi miniszteriumnál egy kisebbszerű gör. kath. magyar templom építése iránt való kérvényüket jóakarattal támogassa. A jószágigazgató támogatását megígérte. A küldöttséget Markovics Mihály állami tanító vezette.

— A délvidéki fojtogató banda. Vasárnapi számunkban beszámoltunk arról, hogy az új-aradi és kisszentmiklósi csendőrség új nyomokat fedezett föl, amelyekből kiderül, hogy a délvidéki fojtogató banda egyik tagja: Deszpót György, jelenleg Ausztriában lakó kőműves. A beszerzett bűnjelét azt bizonyítja, hogy Deszpót György volt a vezető tagja ennek a kegyetlen bandának. Kisszentmiklós község ma terjedelmes beadványt intézett a temesvári főügyészhez, kérve az ügy újra való felvételét, amely lehetővé teszi, hogy a banda tagjait a csendőrség kinyomozhassa. Valószínű, ha Deszpótot letartóztatnák, 5 újabb adatot tudna szolgáltatni a bűntársairól.

— Vivóakadémia. Nagy és előkelő közönség nézte végig vasárnap délután a Fehér Keresztben az általános népszerűségnek örvendő Maione Vincenzo vivómester által rendezett vivóakadémiát. A program első és második pontja a tanítványok iskolavívása volt, melyben részt vettek: Andrénny Csiri, Takácsy Konstantin, Tagányi Sándor, Tagányi Heléna, Wolf Gyuszi, a Löbl fivérek, Hoffman Gyula, Rákóczi és Gonda Ernő. Első lett Andrénny Csiri, második Wiener Ernő, harmadik Gonda Ernő. A harmadik szám tör-assaut volt, melyben Andrénny Csiri és Takácsy Konstantin vettek részt. A negyedik szám törvivásában Venezia Ernesto szabadkai és Malvica Andor báró palermói vivómesterek mérköztek. A külön vivóiskolában Vársárhelyi Bandi, Urbán Iván, Wolf Gyuszi és Tagányi Helén vettek részt. A 6 mérkőzésben Fejér honvédhadnagy és Abaffy György vívtak karddal. Ezután Maione és Malvica érdekes törvivást mutattak be. A nyolcadik szám amatőr mérkőzés volt karddal Urbán Iván és Wiener Ernő között, majd ugyancsak kard-assaut Fejér és Boros dr. között. Karddal mérköztek Malvica és Venezia vivómesterek, valamint Boros dr. és Abaffy is. Az utolsó kard-assaut Maione és Falcetto között volt. A közönség zajosan megtapsolta a szép és izgalmas mérkőzéseket és elismerését nyilvánította Maionének.

— Döntés a léghűtő pályázat felett. A vágóhid átalakítási és a léghűtő-terv pályázat megbirálására kiküldött bizottság ma délután tartotta ülését a városházán Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöke alatt. A bizottságban Virágh Lajos főmérnök referált, majd Kellner György főállatorvos szólt hosszabban az ügyhöz. A pályázatra egy ajánlat érkezett be, amelynek a bizottság a díj kiadását indítványozta, azzal, hogy kivitelre csak megfelelő kisebb átalakításokkal fogadja el. A jelítés levél felbontása után kitűnt, hogy a pályanyertes művet Székely Ferenc temesvári műépítész tervezte. A marha-vágóhid, a csarnok- és kamara-rendszer kombinációja, a sertés-vágóhid egy modern új forrázóval és szűrőhelyiséggel bővül és úgy a marhavágó csarnok, mint a sertés-vágó csarnok magas pályával és futócsigákkal lesz összekötve a léghűtővel. Az építkezés költsége 250.000 korona, azonban a kívánt átalakítások még néhány ezer koronát vesznek igénybe. Ez átalakítások módját a bizottság részletesen előírta a műépítésznek. A bizottság határozata a husvét utáni rendkívüli közgyűlés elé kerül és annak döntésével a minisztériumba. Ha mindkét fórum elfogadja, a léghűtő már októberre használatba jöhet.

— Elfogott tolvaj. Ujaradon és környékén az utóbbi időben napirenden voltak a lopások és betörések. A csendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült tegnap elfogni Kriszta István csavargót, aki eddig huszonhárom lopást ismert be.

— Menekülés a rablók kezéből. Megírtuk, hogy az Ifigeniamajorban az elmúlt éjjel rablók jártak. Parall Gusztáv uradalmi intéző hozzánk intézett levelében a következőleg írja le a rablótámadást: Lakásom a merczyfalva-baracházi ut mellett van és a major felől 2 bejárata van; az egyik az előszobába vezet, ahol erős vasrud van alkalmazva. A másik bejárat az irodámba van szintén a folyosóról. Itt egy faajtó és egy üvegajtó. Az irodámban, mely a hálósobám tőszomszédságában van, a vizsla kutyám fekszik mindég. A hálósoba és iroda közötti ajtó szintén be volt zárva, ugymint a 2 külső ajtó. Éjfél után 2 órakor kutyám erős ugatására ébredtünk fel (feleségem és 2 apró gyermekem is itt aludt.) Ekkor gyertyát gyújtottam és revolveremet, mely 5 golyóra volt töltve, a falról levettem. A következő pillanatban erős ajtófeszítés, kutya támadás és rögtön ezután a kutya ugatása már az udvarról hallatszott. Most láttam csak, hogy milyen veszélyben vagyok a családommal, mert a kutya a 2 kifeszített ajtón menekülhetett ki. A revolverrel kezemben a hálósoba ajtó mellé állottam, közben a feleségem a vadászfegyveremet, mely szintén a hálóban szokott lenni, megtöltötte. Kérdésemre, hogy ki jár az irodámban, három súlyos fejsze csapás az ajtónkra volt a felelet. Erre én az ajtón át a csapás irányába revolverlövést tettem, mire a támadók visszahúzódtak és az ajtót kezdték feszíteni. Ekkor még egy lövést irányítottam kifelé, de sajnos, egy lövésem sem talált. A második lövésemre kezdtek menekülni és a folyosóról, a kert kijáratból, úgy mint az udvarajtóból visszahúzódtak az irodaajtó felé, hogy engem az üldözésükről visszatartsanak. Az udvari ajtóból puskával lőttek, a mit a csendőrség a falon lévő lövésről megállapított. Nem sokára megérkezett az éjjeli őr és még 3 majorbeli cseléd. Egy embert a családomnál hagytam, a többivel a támadók után indultunk, de hiába, mert már 5-6 perc menekülési idejük volt. Reggel megérkezett a vingai járásörmszter 17 csendőrrel és megindította a nyomozást, mely eddig eredménytelen nem járt. Akkor éjjel 12 óra előtt a kalácsai község házában törtek be és a Wertheim-pénztárt kezdték bontani, de egy éjjeli őr rajtuk kapott és elzavarta őket. Onnan ide indultak hozzám, hol szintén sok pénzt reméltek, mert most folyik nálunk a leltár és készlet eladás, miután uradalmunk parcellázva lesz. Az összegyűlt pénzt előző este a központba szállítottam. Menekülésünket csakis a kutyámnak köszönhetjük, mert későn feküdtem le és mély álomban voltam, melyből a kutya ébresztett fel.

— A közönség és a posta. Ismételtén előfordult, hogy a felvételi szolgálatot teljesítő posta- és táviráda alkalmazottak a postát vagy távirát igénybevevő feleket jelentkezésük alkalmával megvárakoztatták, azért, mert a felvételi szolgálathoz nem tartozó mellékmunkákat végeztek. Erre való tekintettel Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter felhívta a postahivatalok vezetőit, hogy a felvételi szolgálatot teljesítő alkalmazottakat sürgős mellékmunkák végzésével ne bizzák meg, a felvevő közönséget pedig figyelmeztette, hogy az elodázható más munkát, ha fél jelentkeznek, azonnal hagyják abba és első sorban a közönséget szolgálják ki.

— Köszönetnyilvánítás. Dr. Nagy Sándorné 10 koronát adományozott az izr. népkonyhá-nak, mely szíves adományért hálás köszönetét fejezi ki: az elnökség.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban március hó 19-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Bayer József kádármesternek Mária nevű leánya, Szabolcs János bérkocsisnak József nevű fia. Meghalt: Wirschafter Sándor 2 hónapos fiú, Todorovics György 78 éves magánzó, Szűcs Berta 21 éves varróné.

— Öngyilkos asszony. Megírtuk vasárnapi lapunkban, hogy Thurzó Sándor aradi hivatalszolga neje szombaton marólugot ivott. Az asszony ma délelőtt a kórházban kiszenvedett.

— Az ujaradi tejgazdaság. Báró Nopcsa Elekné ujaradi tejgazdasága tetemesen fel-emelte tehénlétszámát, hogy ujabban jelentkező megrendelőknek is szállíthasson tejet. A tejgazdaság, mint eddig, ezután is maga fogja a tisztán kezelt jó minőségű tejet a megrendelőknek közvetlenül házhoz szállítani. 1457

— Tavaszi újdonságok megérkeztek Hegedűs Gyula üzletébe, Arad, Andrassy-tér 15. A legszebb bőr és selyem női táskák, utazó készletek, utazó bőröndök, sport-cikkek, tenniszverők, tenniszlabdák, gumik, futball és füles labdák, a legszebb sétabotok, játékaruk, husvéti illatszerek, husvéti locsolók, háztartási kefe- és pipere áruk stb. nagy választékban és mélyen leszállított árban. Megyei és városi telefon 506. 257

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 2,9

Öngyilkos aradi kereskedősegéd.

A szerelem halottja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Egy fiatal aradi kereskedősegéd vetett véget ma életének. Szerelmes, érzékeny szíve nem bírta elviselni, hogy imádottja, egy szép aradi varróné, ne legyen az övé és mert türelmetlen, szentimentális természete nem tudott várni arra az időre, mikor a leányt feleségül vehetné, maróhuggal öngyilkosságot követett el.

Az öngyilkosságról itt következik tudósításunk:

Fehér Sándor aradi születésű kereskedősegéd, aki már hónapok óta a Bloch H. és fia papirkereskedő cégnél volt alkalmazásban, régebbi ideje szerelmes volt egy szép aradi varrónéba. Az alig husz éves fiú érzékeny szívét teljesen hatalmába kerítette a szerelem. Szülei Pécskán laknak, neki itt az Angyal-utca 11. szám alatt volt egy hónapos szobája. A házbelieknek gyakran beszélt a leányról és szomorúan panaszkodta, hogy fiatal kora — még nem volt 20 éves — és csekély keresete miatt nem tudja feleségül venni a leányt. Barátai, ismerősei vigasztalták, de ő folyton csak a leánnyal foglalkozott és elhatározta, hogy öngyilkos lesz.

Ma reggel a rendes időben bement az üzletbe, de fél kilenckor azt mondta a főnökének, hogy valami dolga van és el kell mennie. Kilenckor már otthon volt, magára zárta a szobáját és megitta az előre elkészített marólugot.

Dél felé lakásadónője, akinek feltűnt, hogy Fehér szobája be van zárva, feltörte az ajtót. Feldagadt szájjal, eltorzult arccal ágyon fekve eszméletlenül találta a fiút. Telefonált a rendőrségre, ahonnan Vidék Gusztáv rendőrtiszt és a hatósági orvos mentek ki. Fehért már haldokolva találták, segíteni rajta nem lehetett. Bezállították a kórházba, ahol néhány perc múlva kiszenvedett.

Levelet, írást nem hagyott hátra. Kabátja zsebében a leány fényképe volt. Értesítették Fehér szüleit, akik holnap temettetik el a szerencsétlen ifjút.

Fehér családjában már nem ez az első öngyilkossági eset. A fiú bátyja nemrég szintén öngyilkossági kísérletet követett el, de felgyógyult.

Megnyilt
az aradi első
próba baba
gyári ipartelep, hol mindennemű reform és
más divatos modellek 24 óra alatt elkészülnek.

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermeknek rózsás és teli arcúakká, erősekké
és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t
adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

levő tiszta és könnyen emészthető
táplálék, gyorsan jóváteszi a táp-
lálkozásnak akármely fogyatko-
zását. 5741/2

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon
szeretik krémszerű ízéért. Kötő
bármilyen okból eredő erőhanyag-
lás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legki-
valóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 21

Készáru: Kínálat mérsékelt, vételkedv kedvező, 25
ezer mm. 10 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilonként szorozva:

	Déli szárlat	2 órai szárlat
Tengeri 1910. májusra	6.20—6.21	6.21—6.22
Buza 1910. áprillisa	13.92—13.93	13.96—13.97
Zab 1910. áprillisa	7.32—7.33	7.38—7.39
Rozs 1910. áprillisa	8.70—8.71	8.76—8.77
Buza 1910. októberre	11.43—11.44	11.48—11.49
Buza 1910. májusra	13.77—13.78	13.83—13.84
Rozs 1910. októberre	8.86—8.87	8.41—8.42

Zárul 5 órakor.

Cetrák hitelrészvény	—	—	—	677.25
Magyar hitelrészvény	—	—	—	827.75
Közzeli vasut	—	—	—	708.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. március 21.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	12.80—12.90
76	12.90—13.00
77	13.00—13.10
78	13.10—13.11

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj	12.70—12.80
Rozs uj	7.85—8.90
Arpa uj	6.25—6.36
Zab uj	6.60—6.70
Tengeri régi	5.75—5.80

Budapest-kőbányai sertéskezelem.

Március 21.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felül súlyban — fillérig; közép páron-
ként 400—400 kilogrammig — rjedő súlyban — fill-
lérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súly-
ban 167—168 fillérig; fiatal közép páronként 251—320
kilogrammig terjedő súlyban 167—168 fillérig; könnyű
páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 172—174
fillérig.

Verseny árak!

Próba-baba db. frt 2-75

Ugyanott játék-baba klinika és gyártás elfogadtatnak.

Játék-baba javítások és külön

festrészek kaphatók. 1111

Sertéselészám: március hó 17. napján volt kész-
let 28039 darab, március 18. napján felhajtott 46
darab, márc 18. napján elszállított 215 darab, március
19 napjára maradt készletben: 27,870 darab.
A hizott sertés üzet irányzata üzletlen.

Felolós szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

VITA FORRÁS

SOSKUT VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÜGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathézis, köszvény, cukorbetegség, gyom-
mor, vese és húgyhólyagbántalmaknál, stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágítással szolgál a 6801

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—13.

Főraktár: Édeskuty L. urnál, Bpest, Erzsébet tér 8.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi március hó 22-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

Itt először:

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert
Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte:
Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reneé	Beregi S.	Mencsikoff	Nagyiván I.
Basilovics	Polgár S.	Pavlovics	Gerő János.
Kokozov Stara Benkóné.	Pélegrin	Belinszky.	Szabó Lajos.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó L.
Didier Angella	Wlassák V.	Boulanger	Vihary B.
Vermont	Dióssy Nusi.	Lavigne	

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bécs Simonfi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. március 22 én, kedd:

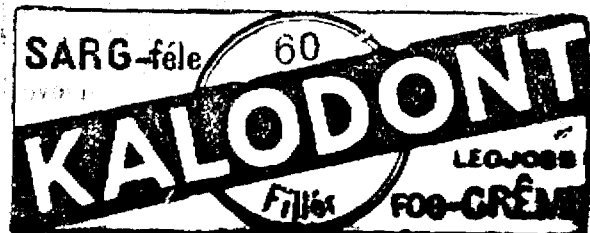
1. Politikai nézeteltérések. Humoros. — 2. Az álarcké-
szítő. Dráma. — 3. A szerződés. Komikus jelenet. — 4.
Tunisz. Természet után. — 5. Az utcai lámpák felügye-
léje. Bohózat. — 6. A molukki szigetek ipara. Látvá-
nyosság. — 7. A győztes. Antik dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik
hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara
játsszik. — Cukrászda.

6918.

Gyári ipartelep: Zrinyi-utca, (Első Aradi
Takarékpénztár épület.)

Raktár, rendelések és javítások eszközöltetnek

REICH EL.

Arad, Színházi Versenybazar.

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt
nagyközönséget értesíteni, hogy
Ruzicska Alajostól

cimfestészeti műhelyt

átvettem s azt szakértelemmel to-
vább vezetem.

Főtörékvésem, hogy mélyen
tisztelt megrendelőim igényeit fi-
gyelmes kiszolgálással legjobban
kielégítem.

Szíves pártfogását kérve, ma-
radtam kitűnő tisztelettel

Szabó Ferenc

cimfestő

1839

Chorin Áron-utca 2.

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizá-
rólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER

Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstnemeleket ki-váltak és vesznek. Farkas Streicher Arad. Tökölly-tér 1. 508

Üzlethelyiség

szép tágas irodával és raktárral egybekötve május 1-re, esetleg azonnal olcsó árban kiadó. Bővebb felvilágosítás kapható a gépraktárban, József főherceg-ut 9. 1471

Egy magányos asszony

házmesteri állást vállalna, ahol férj nélkül megfelelné. Cim a kiadóhivatalban. 1460

Elveszett

egy arany csillagba foglalt brillians inggomb. Szombat éjjel a színháztól a Széchenyi-utca sarkáig menve. Kérem a becsületes megtalálót, hogy adja át a rendőrség-nél, hol illő jutalomban részesül. 1461

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos

vízvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Saját termésű

Kitűnő minőségű gyoroki boraimat palackokban, új bor literje 28 kr., 6-bor 1906. évi 40 kr 1908. évi 34 kr-ért árusítom. Polyák Lajos, Teleky-utca 14. 1072

Zenél szenzáció!

Fráter Loránd, Balázs Árpád, Déry József nótáskönyvei, ismertebb dalok, Rácsos kapu, rácsos ablak, Ha te engem barna kis lány, Gyere velem akác lombos falumba, A fonóba, Száz száz gyertya, Ott ahol a marosvíze, Őszi rózsza, Hull a zápor kún a pusztán, Darumadár. Ezenkívül 120 magyar dal 8 kötetben 5 korona, egy-egy kötet külön-külön 2 korona. Ingusz I. és Fia zenemű-kereskedése Andrassy-tér 16. 671

Hajó-utca 2. szám

alatt 4 szobás utcai lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt május 1-ére kiadó. 1895

Jóforgalmu

szatócslület elköltözés miatt azonnal eladó. Cim kiadóban. 1416

Teljesen jokarban lévő

üzletberendezés, kalapüzletnek és szabóknak alkalmas, csiszolt nagy tükörrel, jutányos áron azonnal eladó. Bővebbet Major Julia kalapüzletében, Weitzer János-u. 1452

Mellékkeresetre

könnyen szert tehet bárki, ha sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával foglalkozik. Magas jutalék. Esetleg fixfizetés. Tervezeteket küld a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság Váltóüzlete Temesvár, Jónóherceg-tér 8a. 1412

Jó családból való

két leány vidéki előkelő uri háznál alkalmazást keres. Varrásban teljes jártassággal bírnak. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek „2 nővér” jeligével. 1447

József főherceg-ut 20. alatt

egy — esetleg kétfelé osztható — első emeleti 10 szobás lakás összes mellékhelyiségekkel augusztus hó 1-re kiadó. 1892

Végre megjelentek

Dóczy, Fráter és Balázs nótáskönyvei, melyek együttesen, tokban 5, külön 2 koronájával kaphatók. A magyar dalköltészet e több, mint 100 koronát érő gyöngyei csak rövid ideig lesznek ez olcsó kiadásban forgalomban. Rongált dobozu levélpapírok minden elfogadható árban kaphatók. Vidékre pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó könyvkereskedése, Aradon. 525

Felső kereskedelmi iskolát

végzett, gyakorlottabb keresztény fiatalember, ki katonai kötelezettségének eleget tett, alkalmazást nyer 150 kor. kezdőfizetéssel. — Ajánlatok az eddigi alkalmaztatás megjelölésével „Önálló” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 1148

Keresek

május elsejétől november elsejéig egy 2 szobás lakást. Ajánlatokat „2 szoba” jeligével a kiadóhivatal továbbítja.

Deák Ferenc-utca 8. sz.

ház, kataszteri felvétel szerint 541 □-öl belterülettel eladó. Értekezni lehet a házban lakó tulajdonosokkal.

Keresek

fiatalabb boltiszolgát és 13—15 éves kifizető fiút. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. 525

Figyelem!

50000 4 pár cipő csak 7 korona. pár cipő

Több gyár fizetési zavarai folytán megbízást nyertem, hogy nagymennyiségű cipőt mélyen az előállítási áron alól eladjak. Ezen oknál fogva eladok 1421

2 pár urí — és 2 pár női fűzős cipőt

barna vagy fehér színben, bőr kapnival, szegezett talppal, igen elegáns kivitelben, legújabb divat szerint, tetszés szerinti nagyságban, 4 pár csak 7 korona.

Küldés utánvétellel történik.

A. Gelb cipőgyáruháza
Krakau Nr. 40/X.

Kicserelés engedélyezve, esetleg pénz vissza

Rövid időre

valódi és eredeti párisi

női kalapokból

kiállítást rendezek

a Rozsnyay-féle ház első emeletén, Eötvös-utca 1. sz.

Tisztelettel kérem a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy be-vásárlásaival április hó elsejéig várjon, amikor is párisi utamból visszatérek. 1066

K. Ritscher.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák

és VALÓDI

ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrássy-tér 14.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete
Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány

és gombkötő árak

nagy raktára.

Rendelések a legizlésebb ki-vitelben, gyorsan készíttetnek.

A n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy

női fodrász-termem

Weitzer J.-utca Éles és Fejér fűszerüzlete közt van.

Elvállalok minden e szakmába vágó női hajmunkákat elkülönített

női-termemben

fejmosás a legújabb szárító-gépek-vel gyorsan és tökéletesen esz-közöltetik. 1387

Fejmosás, szárítás fésű-léssel együtt 2 korona.

Kitűnő tisztelettel

Turóczy Elek.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstnemelekben, Arad legna-gyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstnemelek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban meg-ötetnek vagy más tárgyra átcserelelnek TELEFON 438. TELEFON 438.

1910. V. 913/54.

Árverési hirdetmény.

1910. V. 913/54.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1909. V. 913—54. számú végzése által Krausz és Böhm pesti cég végrehajtató javára 319 kor. 97 fill. tőke és jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1234 koronára becsült butorok és rőfös árúkból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Ezen árverés Láng és Havas cég 115 kor. 03 fill., Dr. Nagy Sándor 72 kor., Kohn és Messer cég 250 kor., Grünner D. Henrik 574 kor. 94 fill., Pesti magy. keresk. bank 521 kor. 35 fill., Bauer és Klein cég 139 kor. 30 fill., Fürst Jakab és fia cég 1000 kor., Nyáry Géza 527 kor. 94 fill., Kaufmann és Brenner cég 88 kor., Haskai Ede 84 kor. 44 fill., Sonnenvirrh és Heller cég 100 kor. és 250 kor., Schak és Spitzer cég 456 kor. 46 fill., Kuhn Károly cég 108 kor., Goldberger Samu Tsa és fiai cég 125, 125, 125 kor., Lakics és Ver-mes cég 299 kor. 68 fill., Gazdák bizt. szövetkezete 106 kor. 94 fill., S. Káry & Co. 337 kor. 31 fill., Dr. Sternberg Gyula 100 kor., Richard Ungár cég 286 kor. 85 fill., Grünner D. Henrik 142 kor., Dr. Nagy Sándor 300 kor. és Ru-benstein Karolina 1500 kor. köve-telése és jár. erejéig is elrendel-tetik.

Mely árverésnek a helyszí-nen, Nagykamarason 75. házszám alatt leendő eszközésére az 1910. március hó 29-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el-adatni fognak.

Az előárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított föltéte-lek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon 1910. március hó 10 ik napján.

Györfly Arnold.

1472

bíróági végrehajtó.

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz” 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Vászon maradékok minden árban!

A tavaszi idényre! Ajánljuk
nagyválasztéku szövet, delain,
zephir és karton raktárunkat
== a legolcsóbb árakon. ==
Fegyházban kötött harisnyák.

Nagy :::: husvétii cukortojásokban és különféle alkalmi cikkekben
választék

1453

NYÁRY TESTVÉREKNÉL, Arad Salacz-utca 2. szám. Telefon 249. sz.

Uj női- és férfi divatüzlet.

A vásárló közönség szíves figyelmébe ajánljuk

Arad, Szabadság-tér 20. szám alatt (Gr. Nádasdy-palota) meg-
nyílt női és férfi divat különlegességi üzletünket,

hol a legivatosabb és legizlésebb árukat nagy választékban tartjuk állandóan raktáron.

Főelvünk jutányos árak mellett szolid és pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendeléseket aznap elintézzük.

Kérjük kirakataink megtekintését.

1441

Szíves pártfogásért esdünk, kitűnő tisztelettel

BOHN és GAMMER.

Tavaszi újdonságok:

Rendelésszerűen készült női costümök,

toilettek, felöltők, köpenyek legelegánsabb

■ ■ kivitelben és nagy választékban ■ ■

RADÓ GYULA

■ ■ női divatáruházában ■ ■

ARAD, a Minorita-templommal szemben.

Külön mérték osztály.

■ ■ Telefon szám 238.